GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

CZWARTEK 30 PAŹDZIERNIKA 2003 roku

TEL.: 558 731 766
FAKS: 558 740 044
nr 125
CENA 6 Kč

ODA DO MŁODOŚCI... PIĘĆDZIESIĘCIOLATKA

Wyzwyrtany jubileusz

TRZYNIEC (kor) – W styczniu 2004, a konkretnie 19. dnia tego miesiąca minie dokładnie 50 lat od chwili, gdy na pierwszej próbie spotkała się dziewiątka młodych miłośników tańca. Wkrótce dołączyli do nich kolejni zapaleńcy i tak zrodził się zespół, który w 1957 r. przyjął nazwę „Olza". Obecni członkowie zespołu postanowili jednak nie czekać do stycznia. Na uroczyste, a głównie roztańczone abrahamowiny „olzianie" zaprosili urodzinowych gości w sobotę 25 bm. do trzynieckiego Domu Kultury „Trisia".

Koncert jubileuszowy przyciągnął do Trzyńca rzesze gratulantów z Zaolzia, Polski, Czech, z kwiatami stawili się koledzy z zaprzyjaźnionych zespołów, przedstawiciele polskich organizacji... Salę wypełnili jednak przede wszystkim byli „olzianie". Ci, którzy pożegnali się z zespołem przed 10, 20, 30... laty często z łezką w oku słuchali fragmentów dawnych „olziańskich" kronik lub artykułów z prasy, które czytali konferansjerzy: Dorota Przywara i Jacek Rybicki. No i uważnie śledzili popisy swoich następców.

Co tu dużo mówić – „Olza" jak zwykle nie zawiodła, pokazała, że chociaż wkrótce stuknie jej piąty krzyżyk, nadal jest zespołem młodym i pełnym wigoru.

Pierwszą część koncertu otworzyły tańce cieszyńskie, zaśpiewali i zagrali chłopcy z jabłonkowskiej „Nowiny". Przed przerwą „olzianie" zaprezentowali jeszcze tańce czeskie i morawskie wspólnie z ostrawską kapelą „Jupica". Brzydszą część widowni na pewno zachwycił dziewczęcy taniec „Praní", piękniejszą popisowy „Zbojník". Jak zwykle podobał się śpiew Urszuli Niedoby-Szczepaniak, kierowniczki organizacyjnej zespołu.

Po przerwie przyszła kolej na tańce polskie – narodowe i regionalne. Zachwycił polonez i mazur w strojach ułańskich oraz sprawdzony solowy kujawiak z oberkiem, gorąco oklaskiwano dynamiczne tańce opoczyńskie, bawiono się doskonale przy występie Kapeli „Olza". Kolejne piękne akcenty to: zadedykowany zespołowi wiersz byłej „olzianki", Renaty Putzlacher, „Tańczyłam w bóżnicy", który recytowała Ewa Katrušák, oraz tańce rzeszowskie w wykonaniu dawnych członków „Olzy". Kiedy zaś obecni „olzianie" ruszyli w finale w tan w strojach góralí żywieckich, oklaski nie miały końca...

Swoje 50. urodziny obeszła zatem „Olza" godnie. Dla tych zaś, którym nie udało się dotrzeć w sobotę do Trzyńca, mamy dobrą wiadomość – już 15 listopada odbędzie się repryza koncertu jubileuszowego w Domu Kultury im. Petra Bezruča w Hawierzowie.

▲ *Publiczność gromkimi oklaskami nagradzała nie tylko przygotowane specjalnie na koncert jubileuszowy, dynamiczne tańce opoczyńskie.*
Fot. JACEK SIKORA

UROCZYSTOŚĆ W 60. ROCZNICĘ EGZEKUCJI

Pomnik pamięci

MOSTY (db) – Miejscowa organizacja Czeskiego Związku Bojowników o Wolność oraz władze gminy uczciły w niedzielę pamięć 10 więźniów, którzy zostali tu w 1943 r. na rozkaz gestapo straceni przez powieszenie. W uroczystości wspomnieniowej z okazji 60. rocznicy egzekucji wzięli udział krewni pomordowanych, przedstawiciele organizacji kombatanckich oraz mieszkańcy wioski.

- Jak straszna musiała być bezsilność tych ludzi wobec okrutnego losu, który kazał im umierać - powiedziała przy pomniku straconych przewodnicząca CZBoW **Helena Kawulok**.

- Niechaj te kwiaty i płonące znicze świadczą o naszej pamięci. Przywiezieni z obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu Żydzi oraz z hitlerowskiego więzienia w Mysłowicach Polacy powieszeni zostali 26 października 1943 w odwecie za zabicie katowickiego asystenta gestapo Waltera Dolza, w myśl bestialskiej zasady dziesięciu za jednego. Świadkami egzekucji musieli być miejscowi Polacy.

Przemówienie przypominające tamte wydarzenia wygłosił przy pomniku przedstawiciel zarządu powiatowego CZBoW kpt. Adolf Kaleta. W programie uroczystości wspomnieniowej był też występ chóru „Przełęcz" pod batutą Haliny Niedoby.

▲ *Wśród straconych w 1943 r. w Mostach k. Jabłonkowa więźniów byli Polacy z naszego terenu. Kwiaty pod tablicą z ich nazwiskami złożyła m.in. rodzina Bolesława Wiechuły, która przybyła z Jabłonkowa i Katowic, oraz krewny Karola Sosny z Lutyni.*
Fot. DANUTA BRANNA

Przebojem po tytuł

W niedzielę 26 bm. w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca przebiegły finałowe prezentacje konkursu „Po naszymu, czyli po śląsku". Jury w składzie prof. **Dorota Simonides**, prof. **Daniel Kadłubiec** i **Kazimierz Kutz** postanowiło przyznać główną nagrodę i tytuł Ślązaka Roku 2003 **Tadeuszowi Filipczykowi** z Nawsia, znanemu gawędziarzowi związanemu z jabłonkowskim zespołem śpiewaczym „Gorol".

Honorowym Ślązakiem Roku został abp **Damian Zimoń**, Małym Ślązakiem Roku – **Klaudia Drzyzga** z Pszczyny.

W zabrzańskim finale brało udział 18 osób oraz 5 młodych kandydatów do tytułu Małego Ślązaka Roku. **(k)**

Jest dyrektor

OSTRAWA (mro) - Na czele Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Czeskim Cieszynie stanie od początku listopada Zbyšek Ondřeka. Decyzja w tej sprawie zapadła podczas ostatniego posiedzenia Rady Okręgu 23 października br. Nowego dyrektora Muzeum wybrano spośród dziewięciu kandydatów spełniających kryteria konkursu.

Z. Ondřeka ma 41 lat i pochodzi z Cz. Cieszyna, od 1998 r. kierował pracą Czeskiego Centrum w Warszawie i był radcą kulturalnym Ambasady RC w stolicy Polski.

II TARGI PRZEMYSŁOWE W OSTRAWIE

Wystawowe forum

OSTRAWA (mro)- Największa w regionie wystawa prezentująca osiągnięcia m.in. hutnictwa, górnictwa, szklarstwa - Przemysłowe Targi w Ostrawie otworzy swoje podwoje w pawilonie A na Czarnej Łące 4 listopada.

W spotkaniu uczestniczyć będzie sto firm z RC, Słowacji i Polski, m.in. ISPAP-Nowa Huta Ostrawa, Refako-Koszyce, Orlen-oil z Krakowa i Polskie Huty Stali - Huta Florian. Przez trzy dni zwiedzający będą mieli możliwość wzięcia udziału w konferencjach specjalistycznych. Wśród nich zwracają uwagę: „Hutnicza droga do UE", „Telekomunikacja i informacje", „Ogrzewanie, odprowadzanie spalin, normy i przepisy UE" czy też „Profilaktyka i ochrona przed działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych".

Imprezie będą towarzyszyć dwa fora: „Czesko-polskie forum ekonomiczne" oraz „Czesko-rosyjskie forum ekonomiczne". Na pierwszym będzie mowa o współpracy transgranicznej i pozyskiwaniu środków z UE.

AKCJA PODPISOWA TRWA

Walka o referendum

CZ. CIESZYN (kor) – Sporo cieszyniaków zawitało w sobotę na miejscowy rynek, by podpisać się pod dokumentem żądającym ogłoszenia miejskiego referendum w sprawie prywatyzacji mieszkań. W dyskusję z członkami Komitetu Obywatelskiego, który przygotował akcję podpisową, wdał się również wiceburmistrz Vít Slováček. Żadna ze stron nie wyraziła jednak gotowości do kompromisu.

Jak poinformowała „GL" członkini Komitetu, **Janina Putniorz**, zwolennicy referendum mogą złożyć swój podpis na arkuszach m.in. w oddziałach Biblioteki Miejskiej przy ulicach Ostrawskiej i Havlíčka. Komitet zaprasza też na kolejne spotkania. Dziś odbędą się one: o godz. 16.00 w Mostach (przed pocztą) i Żukowie Dolnym (przed restauracją „Pod dzwonkiem), o godz. 17.00 natomiast w Żukowie Górnym (przy sklepie samoobsługowym) i Stanisławicach (przy czołgu). W piątek z członkami Komitetu można się spotkać w Sibicy (15.00 – ul. Kysucka), Koniakowie (16.00 - przy „samoobsłudze") i Mistrzowicach (17.00 – remiza strażacka). W sobotę natomiast będzie można poprzeć referendum ponownie na rynku – w godz. 10.00-12.00.

■ POGODA

CZWARTEK - Pochmurno z przelotnymi opadami deszczu, w górach śniegu. Temperatura w dzień 4-8 st., nocą 4-0 st. C. Wiatr południowo-zachodni 2-6 m na sek.

PIĄTEK - Zachmurzenie umiarkowane z przejaśnieniami, wyjątkowo przelotne opady deszczu, rano możliwe lokalne mgły i zamglenia. Temperatura w dzień 7-11 st., nocą 4-0 st. Celsjusza.

ISSN 1212-4222

KOSZTY USUWANIA GRAFFITI IDĄ W SETKI TYSIĘCY KORON

Za bazgroły do mamra

Problem murów upstrzonych napisami pojawił się z chwilą, gdy zniknęły trudności z zaopatrzeniem i można było kupić farby w sprayu. Tzw. nieznani sprawcy - najczęściej pod osłoną nocy - zostawiają umieszczają na elewacjach budynków swoje stylizowane autografy lub rozmaite hasła.

Nie zawsze jednak napisy są dowcipną prowokacją. Częściej, niestety, idzie o wulgarne potyczki na słowa lub nic nie mówiące bazgroły. - *Co roku na odnowienie elewacji pomalowanych przez graficiarzy budynków wydajemy kilkaset tysięcy koron* - twierdzą gospodarze Karwiny, Orłowej, Bogumina i Cz. Cieszyna. Najdroższe są jednak rekonstrukcje zniszczonych przed wandali pomników pamięci narodowej oraz obiektów kulturalnych.

W tych wypadkach wydatki są znacznie wyższe. Tak było m.in. w przypadku zamalowywania bazgranin, którymi pokryte zostały pomnik św. Jana Nepomucena w Cz. Cieszynie i mury Zamku Larischa w Karwinie Frysztacie oraz w przypadku restaurowania rzeźby Chrystusa stojącej „Na Stuchlikovce" w Orłowej, a także rzeźby św. Patryka przy kościele na Rynku Masaryka w Karwinie, której przed kilku laty skradziono berło i zniszczono rękę.

- W walce z wandalizmem i graficiarzami pomaga system monitoringu - twierdzi Lucie Balcarowa, rzecznik bogumińskiego ratusza. *-W miejscach, gdzie jest on zainstalowany, nie zanotowano ostatnio żadnego takiego incydentu. Uliczni „malarze" wiedzą bowiem, że przed okiem kamery się nie ukryją.*

Młodzi ludzie, bo to oni są najczęściej sprawcami tych malunków, nie zdają sobie sprawy z tego, że mogą być zatrzymani przez policję i ukarani.

Kodeks wykroczeń przewiduje kary dla osób, które rysują na ścianach domów. Graficiarz może zapłacić grzywnę, odszkodowanie, wykonać bezpłatną pracę na cel społeczny albo przywrócić tynk do pierwotnego stanu. Może też zostać osadzony w więzieniu na okres od sześciu do dwunastu miesięcy. Jeżeli okaże się, że chodzi o grupę zorganizowaną, można nie wyjść z więzienia nawet przez... osiem lat.

WANDA KULA

O PRAWACH MNIEJSZOŚCI NA SZCZEBLU KOMUNALNYM

Między nami komisjami

CZ. CIESZYN **(kor) – Nawiązanie współpracy między zaolziańskimi gminnymi komisjami ds. mniejszości narodowych, ustalenie zasad ich pracy oraz współpracy z samorządami - oto główne tematy spotkania, które odbędzie się w środę 26 listopada w sali posiedzeń czeskocieszyńskiego ratusza.**

Spotkanie organizuje działająca przy przedstawicielstwie w Cz. Cieszynie komisja ds. mniejszości narodowych, a jak poinformował „GL" jej szef, **Rudolf Moliński**, organizatorów wspomoże także Kongres Polaków. - *Jednym z najważniejszych tematów obrad będzie też aplikacja praw mniejszości na szczeblu komunalnym. Jest to temat z pewnością bardzo obszerny, warto by mu poświęcić później nawet całe seminarium. Mógłby je zorganizować na przykład Kongres* - stwierdził Moliński.

Zaproszenia powinny w najbliższym czasie trafić do wszystkich gmin w czeskiej części Śląska Cieszyńskiego, w których działają komisje ds. mniejszości narodowych, a więc do 27 miejscowości. Kongres Polaków zaprosi ponadto do czeskocieszyńskiego ratusza swoich pełnomocników gminnych. Pomysł zorganizowania spotkania zainteresował też Radę Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych - weźmie w nim udział dyrektor jej sekretariatu, Andrej Sulitka.

- *Chciałbym zaapelować do wszystkich zaproszonych, by jak najszybciej potwierdzili swój udział, dzwoniąc pod podany na zaproszeniu numer telefonu* - dodał R. Moliński.

◀ *Kilkadziesiąt milionów z kasy miejskiej wydano w tym roku w Karwinie na remont i modernizację mieszkań oraz domów w posiadaniu miasta. Latem w kilku frysztackich i nowomiejskich budynkach wymieniano dachy i okna, teraz kolej na wymianę balkonów w jednym z domów w Karwinie Granicach.* **Fot. WANDA KULA**

W 150-LECIE SZKOLNICTWA POLSKIEGO W GNOJNIKU

Tu uczył Kubisz

GNOJNIK (mro) - Polskie Szkolnictwo w Gnojniku obchodzi swoje 150-lecie. Z tej okazji miejscowa PSP oraz Koło Macierzy Szkolnej szykuje na 7 listopada uroczystość jubileuszową.

W samo południe podczas sesji historycznej zebrani przypomną sobie pierwszą polską gnojnicką szkołę „Na Kolonii", w której murach w latach 1869-1911 uczył niezapomniany Jan Kubisz. Będzie mowa też o etapach rozwoju szkolnictwa w wiosce, w której uczono także po niemiecku, a 1920 r. po czesku. Głos w sesji zabiorą Stanisław Zahradnik (Demografia ludności narodowości polskiej na terenie Zaolzia w XIX i XX w.), Kazimierz Kaszper (Jan Kubisz, nauczyciel i literat), ks. Bogusław Kokotek (Kościół Ewangelicki a szkolnictwo polskie w Gnojniku i Ligotce Kameralnej), Daniel Kadłubiec (Znaczenie edukacji w języku polskim na terenie Zaolzia) oraz Józef Szymeczek (Aktualne działania Kongresu Polaków w sprawie utrzymania i rozwoju edukacji w języku polskim na terenie Zaolzia).

Uroczystość uświetni występ chóru „Godulan-Ropica", uczniów szkoły oraz kapeli „Olzy". Po południu zaś szykuje się wielkie spotkanie generacji, przyjadą byli nauczyciele i wychowankowie.

BIBLIOTEKARZE NA TARGACH KSIĄŻKI

Powrót bez autografów

KRAKÓW/ZAOLZIE **(sch) – Czterdziestka Zaolziaków - bibliotekarzy oraz miłośników polskiego słowa pisanego - bawiła w piątek w podwawelskim grodzie. W dniach 23 – 26 bm. przebiegały tu 7. Targi Książki.**

Wyjazd na Targi do Krakowa zorganizowała Biblioteka Regionalna w Karwinie z myślą o pracownikach polskich oddziałów bibliotecznych w byłych powiatach karwińskim i frydecko-misteckim.

- *Z propozycji wzięcia udziału w Targach skorzystały zarówno mniejsze, jak i większe biblioteki z całego Zaolzia. Byli m.in. uczestnicy z Jabłonkowa i Trzyńca, ale też ze Śmiłowic* - mówi **Helena Legowicz**, szefowa Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki - współorganizatora piątkowej wyprawy.

Krakowskie Targi Książki, które trzy lata temu stały się największą w Polsce imprezą branży księgarskiej, i tym razem były doskonałą okazją do zapoznania się z najnowszą polską produkcją wydawniczą. Zaolziańscy bibliotekarze i bibliofile skorzystali z niej zresztą nie po raz pierwszy i - jak twierdzą – kolejna propozycja wyjazdu będzie mile widziana. - *Nie mieliśmy natomiast szczęścia do autografów. Większość autorów zapowiedziało się bowiem aż na sobotę* - dodała H. Legowicz. Dopiero na weekend zaplanowano bowiem spotkania z takimi sławami, jak Katarzyna Grochola, Ludwik Jerzy Kern, Sławomir Mrożek, Joanna Chmielewska czy Adam Zagajewski.

TRZYŃCZANIE SZYKUJĄ NOWY FESTIWAL

Z piosenką do Europy

TRZYNIEC (kor) – Euroregionalny zakres będzie miała nowa impreza, jaką przygotowuje na listopad trzyniecka 2. PSP przy ul. Kopernika. Idzie o festiwal piosenki „Z pieśnią do Europy", zapowiadany jako ciekawa konfrontacja młodych wokalistów nie tylko z zaolziańskich polskich i czeskich szkół podstawowych i średnich. Dyrekcja szkoły-gospodarza zaprosiła bowiem do wzięcia w nim udziału także uczniów z przygranicznych szkół ze Słowacji i polskiej części Śląska Cieszyńskiego.

Jak powiedział „GL" dyrektor **Roman Wróbel**, w festiwalu mogą wystartować wokaliści w wieku 12-18 lat, najwyżej jednak po jednym z każdej szkoły. Uczestnicy zaśpiewają po jednym utworze w stylu pop lub rock, korzystając z podkładu muzycznego na płytach CD lub MD. Uczestników będzie oceniało 3-osobowe profesjonalne jury, a swoją nagrodę przyzna również publiczność.

- *Nie zabraknie występu gwiazdy, ale jej nazwiska nie zdradzę* - stwierdził R. Wróbel. - *Dodam jednak, że patronat nad festiwalem objął Urząd Okręgowy w Ostrawie.*

Festiwal odbędzie się 21 listopada (godz. 16.00) w Domu Dzieci i Młodzieży w Trzyńcu. Bilety można zamawiać od 1. 11. br. pod nr. tel. 558 331 350.

PRZEPROWADZKA PRZEDSZKOLA

Wnętrza jak malowane

KARWINA (sch) – Wszystko wskazuje na to, że - zgodnie z zapowiedzią ratusza – zostanie dotrzymany listopadowy termin otwarcia nowego budynku polskiego przedszkola we Frysztacie. Polegający na zagospodarowaniu interierów remont tego znajdującego się vis a vis polskiej szkoły obiektu powoli dobiega końca.

Do zaadaptowanego na potrzeby przedszkola dwukondygnacyjnego budynku uczęszczać będą podopieczni działających dotąd osobno placówek nowomiejskiej i frysztackiej. - *To będzie piękne przedszkole* - stwierdza z entuzjazmem kierowniczka drugiej z nich, **Elżbieta Gałuszka**, która będzie również zawiadywać wspólnym przedszkolem przy Olszaka.

- *Wnętrza rzeczywiście wyglądają bardzo ładnie* - potwierdza jej słowa **Jadwiga Palowska**, dyrektor karwińskiej szkoły i przedszkola. - *Będzie to przedszkole trzyoddziałowe. Zapisanych jest 69 dzieci, zajęcia prowadzi szóstka nauczycielek. Obejdzie się zatem bez redukcji etatów.*

ŚWIETLICA, BOISKO, PLAC ZABAW

Dzieciom to dobrze

BOGUMIN (wak) - Druga z kolei świetlica środowiskowa otwarta zostanie w przyszłym roku w jednym z budynków przy ul. Dratowenskiej w Boguminie-Pudłowie.

Pierwsza tego typu placówka powstała przed rokiem w Starym Boguminie w budynku starej pralni. Wtedy nie brakowało przeciwników tego pomysłu, którzy nie widzieli powodów, żeby inwestować pieniądze w adaptację i wyposażenie pomieszczeń dla dzieciaków. Wraz z upływem czasu głosów protestu słychać było coraz mniej. Dziś przychodzi tu miesięcznie ok. 300 podopiecznych.

- *W roku szkolnym realizujemy różnego rodzaju programy wychowawcze, a także profilaktyczne. Podczas wakacji i ferii organizujemy wycieczki poza miasto. Okazało się, że spora liczba świetlicowej młodzieży woli spędzać popołudnia u nas niż pod blokiem* - twierdzi **David Kubíček** z Diakonii Śląskiej, która jest inicjatorem obu tych przedsięwzięć.

Podobnie jak w Starym Boguminie wokół świetlicy wybudowane zostanie boisko i plac zabaw dla najmłodszych.

„TRYPTYK RZYMSKI" JANA PAWŁA II PO CZESKU

Wiersze zadumy

OSTRAWA **(mro) - Na czeskim rynku księgarskim pojawiły się medytacje Jana Pawła II - „Tryptyk Rzymski". Przetłumaczony przez Joannę i Krzysztofa Bronków „Tryptyk" został wydany nakładem wydawnictwa Karmelitańskiego z Vydří jako tysięczna publikacja, poinformował „GL" Pavel Siuda, rzecznik diecezji ostrawsko-opawskiej. Dodajmy, iż w ten sposób wierni w RC dołączyli do światowych obchodów jubileuszu 25-lecia pontyfikatu Papieża-Polaka.**

Czytelnicy tego cennego foliału będą mogli się przekonać, że Jan Paweł II jest nie tylko teologiem i filozofem, ale i ciekawym poetą, zachwycającym się sztuką artystów watykańskich i pięknem włoskiej przyrody. „Tryptyk" zawiera utwory w lustrzanej polsko-czeskiej wersji językowej. Wydawnictwo zdecydowało się także na opublikowanie kilku faksymilów rękopisów papieskich z oryginalnymi skreśleniami i poprawkami wersetów. Autorami słowa wstępnego są: kardynał Joseph Ratzinger i niedawno podniesiony do rangi kardynała Tomáš Špidlík.

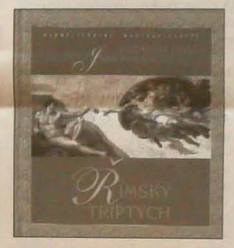

Książka ma 95 stron i kosztuje 189 koron.

Z PÓŁROCZNYM WYPRZEDZENIEM

Droga nowa

TRZYNIEC (R.B.) - Wiosną br. rozpoczęto naprawę odcinka drogi w dzielnicy Baliny, gdzie wyrasta nowa strefa przemysłowa. Odcinek długości 800 m ma zostać oddany do użytku w ostatni dzień października, pomimo iż według początkowych szacunków jego budowa miała trwać aż do kwietnia 2004.

Stary odcinek drogi z kilkoma zakrętami, podjazdami i zjazdami nie spełniał kryteriów bezpieczeństwa, jego odnowę wymusił też rozwój nowej strefy przemysłowej w dzielnicy Baliny.

Droga budowana jest ze środków funduszu Phare, w roli inwestora państwowego występuje Dyrekcja Dróg i Autostrad z Ostrawy.

Nowy odcinek drogi jest nieco szerszy - jego rozmiary są identyczne z mostem przez rzekę Olzę. W związku z budową drogi R 48, mającej połączyć Czeski Cieszyn z Frydkiem Mistkiem, przewiduje się zbudowanie na Balinach wielopoziomowego skrzyżowania, na którym przetną się drogi: R48 łącząca Czeski Cieszyn z Frydkiem Mistkiem, 1/11 pomiędzy Czeskim Cieszynem i Nieborami oraz prowadząca z Trzyńca do Czeskiego Cieszyna przez Baliny.

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em

Zarobić na... niespaniu

W nowym reality-show francuskiej prywatnej telewizji „M6" ośmiu kandydatów będzie poddanych próbie, podczas której przez 36 godzin mają nie spać, a potem wykonywać różne zadania.

Za każdą bezsenną godzinę kandydaci w wieku od 18 do 40 lat będą otrzymywali po 500 euro. Ten, który wytrzyma najdłużej, zdobędzie ponadto główną nagrodę w postaci 15 tys. euro. Ośmiu uczestników zostanie zamkniętych w studiu, w którym będą mieli do dyspozycji pokój z sofą i aneksem kuchennym, toaletę i siłownię. Nie mogą w ciągu tych 36 godzin zmrużyć oka ani pić herbaty, ani kawy. Zabronione są też inne środki „dopingujące".

Po wyczerpujących 36 godzinach ci, którzy wytrwają, będą musieli wykonywać różne zadania, co będzie się wiązało z dużym wysiłkiem fizycznym i umysłowym.

7-odcinkowy program o tytule „A bout de forces" („Na granicy wyczerpania"), będzie transmitowany w najlepszym czasie antenowym. Dyrekcja telewizji zapewnia, że uczestnikom nie grozi żadne niebezpieczeństwo podczas nagrywania programu. Będą mieli zapewnioną pomoc lekarską, po zakończeniu zdjęć zostaną poddani kompleksowym badaniom.

Rapper wyzyskiwacz

Ubrania marki Sean John, należącej znanego rapera Seana P. Diddy Combsa, są szyte w zakładach wykorzystujących pracowników. Jak wynika z raportu organizacji monitorującej prawa robotników, w honduraskiej fabryce, która w 80 proc. pracuje dla Combsa, łamane jest prawo.

W raporcie mówi się o 12-godzinnej pracy, codziennych poniżających przeszukaniach pracowników i zanieczyszczonej wodzie do picia. Kobiety, poddawane są obowiązkowym testom ciążowym. Pozytywny wynik oznacza zwolnienie z pracy. Za każdą uszytą koszulę robotnicy dostają 10 centów a firma Combsa sprzedaje je po 20 dolarów.

Reprezentanci P. Diddy mówią, że byli nieświadomi warunków panujących w fabryce w Choloma, która szyje także ubrania marki Rockwear, należącej do dwóch innych producentów muzyki rap, Jay-Z i Damona Dasha, pracującego ostatnio nad nowym wizerunkiem estradowym Victorii Beckham.

Świnie przy budzie?

Izraelscy rabini mają rozstrzygnąć w najbliższym czasie, czy tresowane świnie mogą pilnować osiedli izraelskich na Zachodnim Brzegu przed przenikaniem zamachowców palestyńskich. Przedstawiciele „Gdud Haiwri" (Batalionu hebrajskiego), organizacji, która dostarcza psy stróżujące do osiedli żydowskich na Zachodnim Brzegu, uważają, że świnie mają wrażliwszy węch niż psy, co ułatwiłoby zatrzymywanie Palestyńczyków usiłujących przedostać się do osiedli w celu przeprowadzenia akcji antyizraelskich.

Co więcej, świnie zdolne są wyczuć broń ze znacznej odległości. Wreszcie, zwierzę to jest uważane przez islam za niebezpieczne. Jego dotknięcie może pozbawić muzułmanina szans na szczęście w raju. Zatem już sama obecność świń może być odstraszająca dla Palestyńczyków.

Rabin Daniel Szilo, przewodniczący komisji rabinicznej Judei Samarii (Zachodni Brzeg Jordanu), powiedział „Maariwowi", że hodowla świń uważanych za zwierzęta nieczyste jest w judaizmie zakazana, ale w wyjątkowej sytuacji może być dozwolona.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

PRZYCZYNĄ WIĘKSZOŚCI ZGONÓW SĄ CHOROBY UKŁADU KRĄŻENIA ICH GENEZY NALEŻY DOSZUKIWAĆ SIĘ W DZIECIŃSTWIE

Puszystość i inne bolączki serca

Problematyka chorób układu krążenia to bynajmniej nie temat wyłącznie dla sędziwego staruszka. To również temat dla mamy pięcioletniego brzdąca. Jak śnie MUDr STEFAN RUCKI CSc., **takim chorobom, jak zawał serca czy udar mózgu należy zapobiegać już w dzieciństwie.**

■ ■ Od kiedy pan zajmuje się problematyką zapobiegania chorobom układu krążenia w wieku dziecięcym i co było tego przyczyną?

Jestem pediatrą i już od czasów studiów interesowała mnie problematyka kardiologii dziecięcej. Gdzieś pod koniec lat 80. udało mi się uczestniczyć w pewnym ciekawym i bardzo inspirującym sympozjum poświęconym medycynie prewencyjnej, które odbyło się w Ustroniu w Polsce, pod przewodnictwem amerykańskiego specjalisty, dr. Kennetha Coopera. Zapobieganie chorobom sercowo-naczyniowym to jednak problematyka typowa dla wieku dorosłego. Główną zaś treścią kardiologii dziecięcej są wrodzone wady serca u dzieci, czyli sprawy zupełnie odmienne od kardiologii „dorosłej". Studiując jednak później światową literaturę fachową stwierdziłem, że już w wieku dziecięcym można zaobserwować podstawowe czynniki ryzyka rozwoju chorób sercowo-naczyniowych. Pojawiające się w kilkadziesiąt lat później choroby układu krążenia, takie jak zawał serca czy udar mózgu, są bowiem wynikiem długoletniego procesu patologicznego, który ma swoje początki właśnie w dzieciństwie. Dlatego eksperci dziś uważają, że profilaktykę chorób układu krążenia należy stosować już od najmłodszych lat.

■ ■ Mówimy o zapobieganiu chorobom układu krążenia. Proszę powiedzieć, o jakie choroby chodzi i skąd się one biorą?

Na choroby układu krążenia umiera u nas rocznie grubo ponad 50 tysięcy osób, co stanowi więcej niż połowę wszystkich przyczyn zgonów. Do najczęstszych chorób układu krążenia należą: choroba niedokrwienna serca, zwana też chorobą wieńcową, nadciśnienie tętnicze oraz choroby naczyń mózgowych, takie jak udar mózgu czy wylew krwi do mózgu. Różne czynniki, które noszą przydomek „ryzyka", powodują, iż w tętnicach powstają zmiany miażdżycowe odpowiedzialne za większość chorób sercowo-naczyniowych. Do trzech zasadniczych czynników ryzyka choroby wieńcowej należą: podwyższone stężenie cholesterolu w surowicy, nadciśnienie tętnicze i palenie tytoniu.

■ ■ Co powinniśmy robić – my i nasze dzieci – żeby na nie nie zapaść?

Jak już powiedziałem, choroby układu krążenia to schorzenia typowe dla osób dorosłych. W wieku dziecięcym praktycznie nie spotykamy się z przejawami zmian miażdżycowych, np. w postaci zawału serca. Ważne jest jednak wytypowanie rodzin, w których choroby te występują we wczesnym wieku, to znaczy przed 55. rokiem życia – u rodziców lub dziadków dziecka. Jest rzeczą znaną, że w takich rodzinach częściej występują inne czynniki ryzyka, jak podwyższone stężenie cholesterolu w krwi czy nadciśnienie tętnicze. Z tego powodu lekarz pediatra podczas okresowych badań profilaktycznych dziecka w wieku 5 i 13 lat powinien zapytać rodziców o występowanie chorób układu krążenia w rodzinie. W przypadku odpowiedzi twierdzącej powinien przeprowadzić analizę krwi u dziecka i zbadać stężenie cholesterolu i innych tłuszczów. W wypadku podwyższonego poziomu tych substancji w krwi rozpoczynamy profilaktykę.

■ ■ Palenie papierosów to jeden z czynników ryzyka. Jak przekonać nastolatka, że palenie papierosów to bezsensowny nawyk?

Przede wszystkim chciałbym trochę skorygować samo pytanie. Otóż palenie papierosów nie jest bezsensownym nawykiem, ale w większości przypadków uzależnieniem od nikotyny, którego niełatwo się pozbyć. U nastolatków dochodzi często do uzależnienia już po wypaleniu stu papierosów. A wiek, w którym młodzież przekonuje się, jak smakuje papieros? To 12 lat u chłopców i 13 lat u dziewczyn. Oczywiście powinniśmy znacznie wcześniej zacząć przestrzegać młodzież przed skutkami palenia. Ważne znaczenie ma tutaj przykład rodziców i rówieśników. Jeżeli dziecko wyrasta w domu, w którym rodzice palą, można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że i ono wcześniej czy później sięgnie po papierosa. Nie mówiąc o tym, że jest ono przez cały czas narażone na szkodliwe skutki biernego palenia. Wiele zależy również od środowiska, w jakim dziecko się obraca. Warto więc pomóc mu w doborze odpowiednich, czyli niepalących, kolegów.

■ ■ Wiadomo, że ludzie otyli częściej zapadają na choroby układu krążenia. Czy nadwaga jest cechą dziedziczną?

Obecnie przyjmuje się, że czynniki genetyczne mogą stanowić do 40 proc. przyczyn prowadzących do otyłości. Pozostałe 60 proc. to czynniki środowiskowe, które można modyfikować. W rodzinach, gdzie występuje nadwaga lub otyłość ogromną rolę odgrywa kultywowany przez nie model odżywiania się i ogólny, często mało aktywny styl życia. Fakt, że tyjemy tylko wtedy, gdy jemy więcej, niż spalamy, powinien wydawać się oczywisty. Niestety osoby otyłe z niezrozumiałych względów mają wielkie trudności z wyszczególnieniem potraw, jakie w ciągu dnia zjadły. Mają też tendencje do zaniżania ilości spożytych pokarmów – z analizy ich wypowiedzi wynika, że w granicach 35 proc.

■ ■ Pora więc zacząć się odchudzać, siebie i dziecko, ale czy drastyczna dieta nie wyrządzi organizmowi więcej szkody niż pożytku? A może by tak sięgnąć po tłustą dietę dr. Kwaśniewskiego, dzięki której się podobno chudnie?

Chciałbym powiedzieć jasno i wyraźnie: leczenie otyłości nie ma nic wspólnego z drastyczną dietą i szybką utratą kilku kilogramów! Leczenie otyłości to przede wszystkim zmiana stylu życia. Lekarze doszli również do wniosku, że w celu uzyskania znaczących korzyści zdrowotnych niekoniecznie trzeba dążyć do osiągnięcia idealnej wagi ciała. Okazuje się otóż, że utrata już 5-10 proc. wagi wyjściowej zmniejsza ryzyko powikłań związanych z otyłością, takich jak nadciśnienie tętnicze czy podwyższony poziom cholesterolu. Rodzice powinni mieć świadomość, że dużym osiągnięciem jest już zahamowanie przyrostu masy ciała dziecka, gdyż sam fakt, że dziecko rośnie, będzie automatycznie obniżał nadwagę. Takie postępowanie jest zalecane zwłaszcza wobec dzieci w wieku przedszkolnym. Za odchudzanie możemy się zabrać później. Najskuteczniejszą metodą będzie łączenie ćwiczeń fizycznych z ograniczeniem nadmiernego przyjmowania kalorii. Jeżeli bowiem regularny wysiłek fizyczny nie stanowi integralnej części odchudzania, masa ciała po początkowej redukcji z reguły się zwiększa. Z dietą dr. Kwaśniewskiego nie mam żadnych doświadczeń, lecz na pewno nie zalecałbym jej stosowania u dzieci.

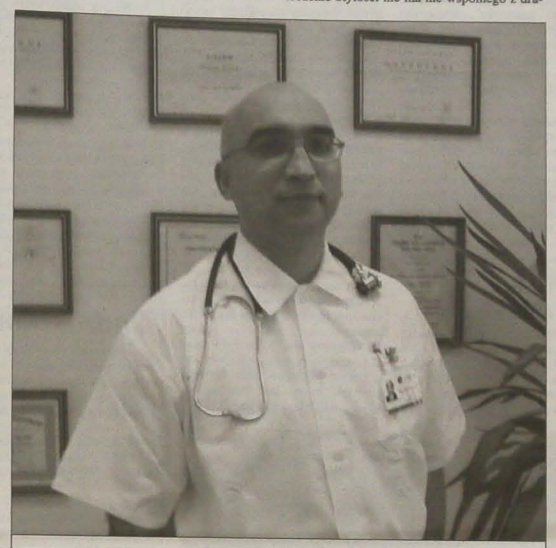

▲ *MUDr Stefan Rucki.*

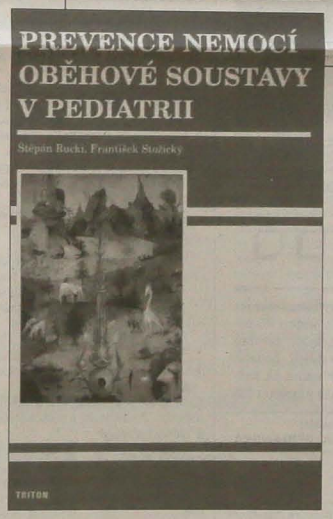

◀ *Okładka ostatnio wydanej publikacji.* *Fot. autorka*

■ ■ Z moich obserwacji wynika, że istnieją ludzie, którzy mogą opychać się dosłownie byle czym, o jakiejkolwiek porze i w jakichkolwiek ilościach, a za żadne skarby świata nie przytyją. Czy zatem tacy osobnicy są wolni od ryzyka podwyższonego poziomu cholesterolu w krwi?

Podwyższony poziom cholesterolu występuje częściej u ludzi otyłych, to prawda, ale w żadnym wypadku waga ciała nie jest jedynym czynnikiem, jaki określa poziom cholesterolu w krwi i w ogóle ryzyko zapadalności na choroby sercowo-naczyniowe. Osoby szczupłe również powinny mieć się na baczności i - w zależności od wyników analizy krwi - stosować dietę z obniżoną zawartością cholesterolu i tłuszczów pochodzenia zwierzęcego.

■ ■ Są dzieci, które pięciu minut nie zagrzeją w jednym miejscu, ale są i takie, których nie sposób wygonić od telewizora czy komputera. Jak namówić te drugie do uprawiania jakiegoś sportu, do wysiłku fizycznego? A w ogóle: ile czasu należy poświęcić dziennie ruchowi i czy zwykłą domową krzątaninę można nazwać ruchem?

Jeżeli aktywność fizyczna ma przynosić satysfakcję, warto wybrać taki rodzaj ruchu, jaki jesteśmy w stanie polubić. Wtedy unikniemy myślenia o treningu jak o karze czy restrykcji lekarskiej. Można zacząć od dłuższych spacerów czy wycieczek pieszych, które mogą być dla dziecka nagrodą – zamiast czekoladek lub słodyczy. Najlepsze efekty dla zdrowia przynoszą natomiast ćwiczenia aerobowe. Chodzi o wysiłek, który angażuje duże grupy mięśni i zapewnia dobre wykorzystanie przez nie tlenu dostarczonego z krwią. Do ćwiczeń tego typu należą jogging, jazda na rolkach, bieg w miejscu, skakanie ze skakanką, bieg na nartach, jazda na rowerze (tradycyjnym i stacjonarnym). Ważne jest, żeby ćwiczyć regularnie, czyli co najmniej 3 do 4 razy w tygodniu po 30 minut, najlepiej zaś codziennie. Praca, w tym również krzątanina domowa, stanowi dobry dodatek do ćwiczeń, ale nigdy ich nie zastąpi.

■ ■ Na co dzień obcuje pan z małym pacjentem. Jak często występują u dzieci i młodzieży takie zjawiska, jak podwyższone ciśnienie tętnicze lub podwyższony poziom cholesterolu w krwi?

Podwyższone ciśnienie tętnicze występuje u dzieci o wiele rzadziej niż u dorosłych. Spotykane jest u 1-2 % dzieci w wieku szkolnym, przy czym połowa z nich ma nadwagę. W przypadku tego wieku dużą rolę odgrywa dokładne rozpoznanie nadciśnienia tętniczego, gdyż poziom normalnego ciśnienia tętniczego w wieku dziecięcym jest niższy niż u dorosłych. Na przykład u dziecka dziesięcioletniego już ciśnienie 120/80 mm słupka rtęci oznacza... nadciśnienie. Nieznacznie podwyższony poziom cholesterolu stwierdzamy u znacznej części populacji dziecięcej. Poziomy o wysokiej patologii występują natomiast mniej więcej raz na kilkaset przypadków.

Przy leczeniu tych stanów kładziemy nacisk – w odróżnieniu do populacji dorosłej – na metody niefarmakologiczne, takie jak dieta, zmiana stylu życia czy ćwiczenia fizyczne. Środki farmakologiczne podajemy wyjątkowo – jeśli problem jest zbyt poważny a działania niefarmakologiczne nie przynoszą efektu.

BEATA SCHÖNWALD

MUDr STEFAN RUCKI O ZDROWEJ DIECIE

Czego dziecku nie żałować?

- W wieku niemowlęcym najlepszy jest pokarm naturalny. Karmienie piersią jest bowiem bardzo ważnym czynnikiem profilaktycznym, sprzyjającym prawidłowemu rozwojowi dziecka.
- Do głównych zasad prawidłowego żywienia w późniejszym okresie należy stosowanie właściwych proporcji poszczególnych składników pokarmowych.
- Udział tłuszczu całkowitego powinien stanowić nie więcej niż 30 proc. ogólnej wartości energetycznej pożywienia.
- W zdrowej diecie powinny przeważać tłuszcze pochodzenia roślinnego, które charakteryzują się dużą zawartością kwasów tłuszczowych nienasyconych. Tłuszcze pochodzenia zwierzęcego powinny być ograniczane.
- Zamiast słodyczy i łakoci dziecko powinno dziennie spożywać około pięciu porcji owoców i warzyw, które są źródłem wielu potrzebnych organizmowi witamin.
- Duże znaczenie mają pełnoziarniste produkty zbożowe (pieczywo pełnoziarniste, müsli zbożowe itp.), zawierające znaczną ilość błonnika.
- Z produktów mięsnych najbardziej wartościowy jest drób – szczególnie kurczaki, a także mięso ryb.
- Zrównoważona dieta dziecka nie może się obejść bez mleka (2-3 szklanki dziennie) i nabiału – ze względu na zawarty w tych produktach wapń.
- Począwszy od wieku przedszkolnego zalecane jest podawanie produktów mlecznych o obniżonej zawartości tłuszczu.
- Zawierające dużo soli i tłuszczów wędliny i różne przetwory mięsne pochodzenia zwierzęcego powinny być ograniczane w spożyciu, podobnie słodkie napoje – z uwagi na wysoką zawartość kalorii.

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Pochmurny przedostatni miesiąc roku

Listopad

Z nocy na noc coraz zimniej,
Pochmurniej z dnia na dzień.
Ogołociał, osierociał
Świat w tym listopadzie.
Już na drzewach zgasła resztka
Liścianego złota,
złota jesień utonęła
w chlupoczących słotach.
Już zasypia borsuk w borze,
Nasionka – pod ziemią.
Nie ćwierkają senne świerszcze,
w suwych kryjówkach drzemią.
Wszystkie barwy gdzieś
przepadły
Niby kamień w studnię,
by nie spotkać się przypadkiem
Z nadchodzącym grudniem.

Jerzy Ficowski

Miejsca ostatniego odpoczynku

Pierwsze dwa dni listopada (Pamiątka Świętych i Dzień Zaduszny) są nie tylko dla chrześcijan dniami, kiedy przypominamy sobie o naszych bliskich, którzy opuścili nas na zawsze. Udajemy się na cmentarze, dekorujemy groby kwiatami, zapalamy znicze i stajemy cicho nad mogiłami. Chrześcijanie modlą się za dusze zmarłych wierząc, że spotkają się z nimi na wieczności i nazywają cmentarze miejscami ostatniego odpoczynku.

Kult zmarłych jest jednak starszy od chrześcijaństwa. Wśród starych Słowian znana była troska o zmarłych, która nie kończyła się obrzędem pogrzebowym. Pamiętano o nich stale uważając, iż dusza ma te same potrzeby, co żywy człowiek. Wobec tego, szczególnie jesienią i zimą, palono ognie dla ogrzania dusz, stawiano na grobach naczynia z kaszą i miodem itp. Jeszcze w XVIII i XIX wieku znane były obrzędy „dziadów", mające pomóc duszom błąkającym się po świecie w znalezieniu drogi do zaświatów, a Rusini jeszcze na początku XX wieku palili w dniu święta zmarłych ognie na rozstajach dróg, by dusze, wędrujące po świecie, mogły się ogrzać.

Słowo cmentarz pochodzi z greckiego „koimeterion", co oznacza sypialnię lub ogólnie miejsce odpoczywania. Z łacińskiej formy „coemiterium" powstała nasza nazwa cmentarz, słowacki „cintorin", francuski „cimetiere". Błędne jest więc wywodzenie tej nazwy od smętku. Czeska nazwa „hřbitov" oznacza miejsce pogrzebania, niemiecki „Friedhof" – miejsce pokoju.

U nas przeważnie czcimy stare zwyczaje i miło nam, jeśli możemy odwiedzać groby naszych bliskich. Nie zawsze jest to możliwe. W wyniku wojen na przykład tysiące ludzi poległo w obcych krajach, a dbałość o ich mogiły przejęli miejscowi kombatanci, harcerze, młodzież szkolna... W związku z tym przeczytajcie opowiadanie **Mariana Orłonia**

Żołnierskie groby

Patrzyliśmy w milczeniu na cztery żołnierskie groby. Na każdym paliła się lampka, na każdym pachniały świeże gałązki świerka. Nieco z boku znajdował się piąty grób. Na nim również były świerkowe gałązki i jesienne kwiaty, choć myśmy ich nie kładli. Wiedzieliśmy, że o ten grób dbała zawsze pewna stara kobieta.

Przychodziła tu z miasteczka. Zbierała z mogiły opadłe liście, przynosiła świeże kwiaty, zapalała lampki.

Patrzyliśmy na ten piąty grób i wszyscy chcieliśmy zapytać naszą panią, kogo tam pochowano. Ubiegł nas Jurek.

- Proszę pani – spytał. – A czy tu spoczywa syn albo mąż tej starej kobiety?

- Nie – odpowiedziała pani. – Tu spoczywa zupełnie nieznany żołnierz. Poległ w walce o nasze miasto. Był bardzo młody, tak jak syn tej starej kobiety, który też zginął. A matka nie wie nawet, gdzie znajduje się jego grób. I dlatego troszczy się o mogiłę tego nieznanego żołnierza, tak jak o mogiłę własnego syna.

Nie pytaliśmy o nic więcej. Ruszyliśmy w stronę miasta. Nad grobami pozostały tylko ciche topole, stojące tam jakby na straży.

Gdyśmy się zbliżali do miasta, minęła nas stara kobieta w czarnym płaszczu. Szła w przeciwnym kierunku. Bez słowa zdjęliśmy przed nią czapki.

▲ Symboliczne groby żołnierzy na cmentarzu w Olbrachcicach.

Fot. M. Santarius

Pobaw się z Głosikiem

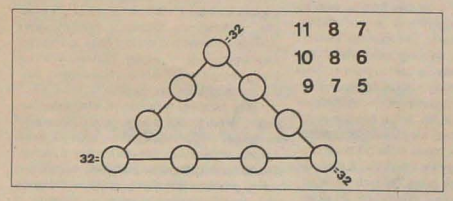

11 8 7
10 8 6
9 7 5

Zabawę z cyframi możesz potraktować jako wstęp do polubienia matematyki, spróbuj więc w 9 pól wstawić podane liczby tak, by ich suma na każdym boku trójkąta wynosiła 32.

Kolumnę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

Dla zręcznych rąk

Zwykły wieszak?

Listopad jest tradycyjnie czasem jesiennych porządków, a także grudniowe święta zbliżają się milowymi krokami. Wiem z doświadczenia, że korale, wisiorki, bransoletki i inne drobiazgi zalegają zazwyczaj szuflady, plączą się w różnych pudełkach. Proponuję wam zatem zrobienie specjalnego wieszaka, bardzo prostego do wykonania. A więc:

Weźmiesz zwykły drewniany wieszak, pomalujesz go na ulubiony kolor. Wieszak może być jednobarwny lub w kwiatki czy inne wesołe motywy. Przy pomocy wiertła zrobisz otworki, w które wkręcisz haczyki – no i robota skończona. Taki wieszak może być także miejscem w przedpokoju, gdzie wiecznie gubiący klucze tatuś umieści klucze od piwnicy, strychu itp.

Powodzenia życzy
LITERKA

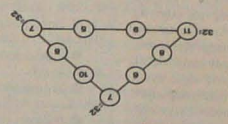

Rozwiązanie zadania:

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", Komenského 4, 737 01 Český Těšín. Pisząc do nas podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz.

ADOLF FIERLA

KAMIEŃ w polu

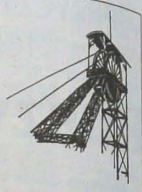

(24)

Zasię były jeno dłonie, przyczepione wytrwale do pługowych dzierżysk, zasię oczy wpatrzone przed siebie, i przygarbione łopatki i głowa w przód podana i ciężki, żylasty krok.

Trzeba orać, hej trzeba!

W tym oraniu dusza się Jędrysowa istoczy, w tej orce radosnej i w tym bożym trudzie radość się wielka, człowiecza i jedyna iści, w tym oraniu jest żywot jego cały, i serce jego, Jędrysowe, całe.

W duszę się wsącza wielkimi kroplami jak miód zapach żyznej ziemi, i woń słonecznego ciepła; usila, wzmacnia, w żyły krwi wlewa i mocy do ramion ogrom.

Przyjechał znowu na skraj roli, ku miedzy. Nawrócił. Poślinił dłonie i krzyknął na nowo:

- Wio, siwule, wio!...

Konie szarpnęły posłusznie rzemiennymi szerami. Lśniąca stal pługa wpiła się wielokrotnym chceniem w Jędrysową rodną ziem.

Na nowo zapachniała ziemia korzeniami i wonią samej siebie. Korzenną, żywiczną, macierzankową, ziemną.

Pług krajał i odwalał nową skibę.

- Boże pomagaj!... - dzwonił nad Jędrysową przychyloną głową skownok w szklannej kuli powietrza.

- Dej, Panie Boże!... - odpowiadały mu świegotliwymi echami wszystkie pola dokoła, miedze i wszystkie łąki i lasy wszystkie i wszystek ten wiosenny, w urodzie słońca woniejący świat.

Ondraszkowa śmierć

Muzykanci wycinali od ucha kowole, kaczoki i kołomajki - mig, mig, mig! - noród bił nogami w dębowóm dłażke, dzieuchóm maszle we włosach i wstęgi przy fiertuchach furczały kołym - tańcowali w Horakowej gospodzie.

- A jyny do tego, a po naszymu! - Hej, ju!

- A wiesioło, a s tupaniym! - Rym, rym, rym!

Tańcowali w Horakowej gospodzie.

Jura z Jewkóm, Michał ze Zuzankóm, Paweł z Madlynóm. Jedyn z drugóm. Ogibani, przegibani, a nogami o dębowóm dłażke: buch, buch, buch!

Tańcowali o stoset.

Wczora była robociczka, robota była twardo; kiery przy kóniach w pańskim dworze, kiery inszy przy kopaniu zimnioków na grofskich szlogach, kiery inszy przy oraniu!

Ręce mdlały, w krzyżach śmigało - hej, a i zabolało, naszczypało, kiej sie w pleca wrypił ogniym poganiaczów bykowiec!

A dzisio je niedziela, roztomiło niedzieliczka, - a ku tymu kiermasz we Świadniowie.

Roz do roku kiermasz we Świadniowie! Sóm cysorz go pozwolili, sóm cysorz go nakozali, naporęczyć raczyli!

Roz je kiermasz we Świadniowie, w całym bożym roku! Tóż sie trzeba powiesielić, a poskokać, a tóm żałość, co je w sercu, precz wyciepać, jak kęs gnoja, - a tóm boleść, co żre w plucach, co tam szczypie jak sól słóno, nasypano w żywe mięso - za pysk chycić, a prasnóć ś nióm do wymolo, zakatrupić, z błotym zmiyszać, nogóm skopać, sponiewiyrać, aż ś ni słychu nie zustanie!

Muzykanci wycinali od ucha kowole, kaczoki i kołomajki.

- Mig, mig, mig!

- Buch, buch, buch!

Noród proł nogami o dębowe deski na dłażce, dzieuchóm maszle i fortuchy fyrkały kołym razym z warkoczami.

- Rym, rym, rym!... - tańcowali w Horakowej gospodzie.

Marynka z Jędrysym, Jura z Maryjannóm, Zuzanka z Michałym, co był przy kóniach. Każdy z każdóm.

Tańcowali o stoset.

Wczora była robociczka, - pański zogón krwióm sie znaczył, grofski pole potym ciykło, - mozół kwitnół kole miedzy, a bykowiec - jejku, jej! - jak płóg orał sie do pleców!

A dzisio je niedzieliczka, roztomiło, szykowniuśko, tóż sie trzeba powiesielić, potańcować, a poskokać, na tóm dole głupióm człeczóm, na to w tydniu harowani!

- Hej, ju!

- A do tego, a wiesioło!

Bo dzisio je niedzieliczka a ku tymu kiermasz we Świadniowie. Sóm cysorz go nakozali, - i grot nie śmi pyskym szczekać, i grof musi cicho być!

Tirli-hóśle, bzum-bzum bacy, wygrowali o stosześć!

Gospoda sie w tańcu kiwie, gorzoliną sie ożyro, kolybie sie w klóniętóne, huśtają sie okna, dwiyrze, rozkiwoł sie cały świat!

Jewka z Juróm, Jędrys z Zuzkóm, a Madlyna zaś z Michałym.

Tańcowali o stoset.

A Ondraszek nejbardzij! Halke chycił kole pasu, biedro w biedro sie wszczypili, - włosami go obmotała, zasłóniła bandlóm łoczy w tańcowaniu bezkresym, bez pamięci i bez czucio.

Oba szwarni, oba herscy. Oczko u nij, jak gwiozdeczki, a u niego jak noc czorne. Liczka u nij jak piwónki, a u niego grofsko-biołe. Ón jak topól śmigły, prosty, óna - kwiotek kajś na łące.

Ciepały sie w uszy brzmiynia. Kaczokowe, kowolowe, - muzykanci rzli muzykóm. Rozkiwała sie gospoda, rozbawiła, rozkręciła. Tańcowani szło. Tańcowali społym.

A Ondraszek nejbardzij!...

Rym o dłażke, rym o powoł, burzóm niós sie w wirny tón. Szust dziewuchóm, szust kabotym - zamiatoł ś nióm a ponosił! Tęczowe go niesóm skrzydła, złote kónie unoszajóm, a wiesiołość, a dumnota, pański gryf! Biołe zęby, czorne oczy i ty tęcze złote hań!...

- Co mi Prażma, tam, we Frydku, co mi jego gniywy! Niech tu nasżle mi portaszów, niech tu przyjdóm z nohajami! Zęby wszyckim powytłókóm, - joch tu gazda, joch tu pón! Między swoim jo norodym, - nie dajóm mnie panu zgryźć! A i jo móm ręce jeszcze, zdrowe ręce, krzepki ręce! Toporeczek jeszcze móm! Słyszycie jak zwóni w tańcu? Cingi-lingi pobrzękuje? Hej, wytoczym jo ś nim jeszcze tóm Prażmowóm grofskóm krew! Strziknie, żbluchnie mu z głowiczki, jak fóntana w jego zómku! Wycyckóm jo jeszcze kiejsi z jego dusze krew czyrwiónóm. Jyny poczkej, w zómku pón!...

(cdn.)

PLOTKI

▲ Jeszcze nie przebrzmiały echa jej ostatniej trasy koncertowej, ocenianej jako najambitniejsze przedsięwzięcie w karierze **Kylie Minoque**, a tu gwiazda muzyki pop szykuje nowy album - „Body Language" („Język ciała"). Nagrywa go w Anglii, Irlandii i Hiszpanii. Będzie to dziewiąta studyjna płyta Kylie.

Poprzednią - „Fever" - kupiło 6 mln fanów, w USA krążek uzyskał status Platynowej Płyty. Podczas trasy koncertowej, promującej te nagrania, piosenkarce towarzyszyła stuosobowa ekipa.

Kylie zaczynała swoją karierę jako aktorka, występowała w popularnych serialach, otrzymała nawet tytuł Najpopularniejszej Aktorki Telewizji Australijskiej. W 1991 r. wybrała estradę. Najwspanialszych przeżyć dostarczył jej koncert dla ponad 4 miliardowej (jeśli uwzględnić telewidzów) publiczności - podczas ceremonii zamknięcia Igrzysk Olimpijskich w Sydney w 2000 roku.

◆ Będąc niedawno w pewnym nowo stawianym budynku w Los Angeles, **Dustin Hoffman** wdał się w rozmowę z młodymi robotnikami. - *Czy jesteście członkami gangu?* - spytał śmiało aktor, wskazując na ich tatuaże. - *Nie, ale byliśmy* - usłyszał odpowiedź. Pochwalił ich za to, przykazał trzymać się z daleka od świata przestępczego i uczciwie zarabiać na życie, a na koniec wyciągnął portfel i dał każdemu po 50 dolarów „na obiad".

(k)

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

ZACHOWANIU SMUKŁEJ SYLWETKI SPRZYJA PICIE NAPARÓW Z ZIÓŁ ORAZ ODCHUDZAJĄCYCH HERBAT

Akupresura zamiast kanapki

Jesienią i zimą jesz bardziej kalorycznie, schrupiesz smakowite ciasteczko, sięgniesz po kawałek czekolady i... powoli strzałka wagi przesuwa się do góry. Oto dziesięć sposobów, które ułatwią ci nie tylko schudnięcie, ale i zachowanie smukłej figury.

Wystarczy tylko trochę zmienić nawyki żywieniowe, a także wykorzystać naturalne środki wspomagające trawienie i pobudzające metabolizm organizmu, aby schudnąć i nie mieć większych problemów z wagą.

Włącz dopalanie. Gdy odczuwasz brak energii - używaj więcej curry. Ta indyjska mieszanka zawierająca m.in. kurkumę, kardamon, pieprz, liście laurowe, rozpala wewnętrzny „ogień" i pobudza wydzielanie soków trawiennych. Przemiana materii odbywa się na wysokich obrotach, co ułatwia trawienie, przyśpiesza usuwanie szkodliwych produktów i dostarcza dużo energii. Z kolei mielona papryka ułatwia spalanie tłuszczów.

Wypij napar z cynamonu. Gdy cierpisz na uporczywe wzdęcia, zaparz sobie herbatkę: łyżeczkę mielonego cynamonu zalej filiżanką wrzątku, parz 10 min. i wypij po posiłku. Inny przepis: wrzuć do 1/2 l zimnej wody całą laskę cynamonu, 2 goździki i 2 łyżeczki kolendry. Gotuj 15 min., wsyp łyżeczkę herbaty i pozostaw do zaparzenia. Wlej 100 ml mleka, wsyp szczyptę pieprzu i pozostaw na 5 min. Osłodź miodem, wlej napój do termosu i wypij tę porcję w ciągu dnia. Napój polecany jest osobom, które mają tzw. leniwy układ trawienny.

Używaj jak najczęściej miksera. Zamiast zagęszczać zupy zasmażkami lub śmietaną, zmiksuj je. Dzięki temu będą odchudzone, jak również łatwiej przyswajalne. Miksuj także owoce i w tej postaci mieszaj je z jogurtem oraz chudymi serkami.

Akupresura zamiast kanapki. Pomaga ona szczególnie osobom, które stresy rozładowują zwiększoną porcją jedzenia. A oto sposób, aby się pozbyć napięcia, nie sięgając po kanapkę: połóż obie dłonie na tyle głowy tak, aby kciuki leżały na wgłębieniu, znajdującym się po obu stronach kręgosłupa. Uciskaj te miejsca, aż poczujesz lekki ból.

Jedz warzywa bez umiaru. Sięgaj po kapustę świeżą i kiszoną, selery, pietruszkę, marchew oraz mrożonki. Dzięki temu uzupełnisz niedobory witamin i biopierwiastków.

Oszukaj głód czerwoną herbatą. Ten pochodzący z Chin smaczny napój łagodzi głód i zmniejsza apetyt na słodycze. Dostarcza też garbników, które ułatwiają spalanie tłuszczów. Jak ją przygotować? Łyżeczkę herbaty zalej filiżanką wrzątku i pozostaw na 5 min. pod przykryciem, aby się zaparzyła.

▲ *Gdy zaczyna ci dokuczać głód lub masz apetyt na słodycze, uciskaj punkt pod nosem.*

Pozbądź się nadmiaru wody i schudnij. Wraz z przybywaniem lat, organizm wytwarza coraz mniej kwasów żołądkowych, które umożliwiają przyswajanie białka. Skutek jest oczywisty: zwiększenie wagi. Dlatego przed posiłkami pij 1-2 łyżki octu jabłkowego wymieszanego ze szklanką zimnej wody. Ocet jabłkowy usuwa też nadmiar wody międzykomórkowej. Już po 2 tygodniach odnotujesz spadek wagi i - jeśli ci dokucza opuchlizna nóg - wyraźne jej zmniejszenie.

Zachowuj się jak skąpiec. Kupując wędlinę, wybieraj chude gatunki, najlepiej wyroby z drobiu. Mięsa smaż bez tłuszczu, na patelniach teflonowych. Możesz także przyrządzić je na grillu, wcześniej wystarczy mięso lekko posmarować olejem.

Popraw trawienie... prysznicem. W dobrze ukrwionym organizmie prawidłowo przebiega przemiana materii. Komórki otrzymują niezbędną ilość składników odżywczych oraz tlenu, zapewnione jest też usuwanie szkodliwych produktów spalania. I tu pomoga ci przemienne prysznice (na koniec zawsze powinien być zimny), które wzmocnią też odporność. Już po 2 tygodniach zauważysz, że masz lepsze trawienie i samopoczucie, a także piękniejszą, gładką skórę.

Dużo spaceruj, zaprzyjaźnij się z rowerem. Regularne uprawianie sportu sprawia, że szybciej odnawiają się komórki. Najlepsze efekty osiągniesz, gdy będziesz ćwiczyć 3-4 razy w tygodniu po 30 minut. Twoje ruchy staną się bardzo sprężyste, wzrośnie masa mięśniowa, mięśnie zaś spalają więcej energii niż warstwa tłuszczowa. A ty schudniesz.

Pamiętaj! Zjesz chudo i smacznie, gdy do przyrządzenia sosów sałatkowych zamiast 2 łyżek oleju użyjesz łyżki oleju i łyżki wody lub gotowy sos sałatkowy wymieszasz z jogurtem.

(PD)

ZNACZNĄ ULGĘ PRZYNOSZĄ KROPLE

Zapalenie spojówek

Zaczerwienione, piekące oczy oraz uczucie jakbyśmy mieli piasek pod powiekami - dolegliwości te znamy chyba wszyscy. To objawy **zapalenia spojówek.** Oczy łzawią, czasem pojawia się nawet wydzielina, która skleja powieki. Przyczynami zapalenia spojówek mogą być m.in. bakterie, wirusy, grzyby, ale także nieskorygowana wada wzroku, pył i dym, nieprawidłowy wzrost rzęs, przemęczenie oczu, oraz wszechobecne alergeny. Jak sobie radzić z tymi dolegliwościami? Pewna grupa zapaleń (infekcyjne) powinna być leczona antybiotykami pod kontrolą specjalistyczną. Znaczną ulgę przynoszą także krople dostępne w aptekach bez recepty.

Jednak zapaleniu spojówek najlepiej zapobiegać. Osoby pracujące przy komputerze powinny robić sobie częste przerwy - najlepiej kilkunastominutowe, w czasie których należy zamknąć oczy. Monitor, z którego korzystamy, musi stać na wysokości naszego wzroku, a między oczami a ekranem nie powinny znajdować się żadne przedmioty. W przypadku zadymionych pomieszczeń zastosowanie znajdą nawilżacze powietrza.

(pp)

■ RADA ■ RADA ■ RADA ■ RADA ■ RADA ■ RADA ■ RADA ■ RADA

ODPOCZYNEK NA ŚWIEŻYM POWIETRZU SZYBCIEJ REGENERUJE ORGANIZM

Podnieś sprawność umysłu

Niezależnie, czy się uczysz, pracujesz, czy też jesteś na emeryturze - twoim szarym komórkom przyda się zastrzyk energii. Czy wiesz jak szybko i w naturalny sposób poprawić pamięć, i koncentrację?

Jeśli umysł jest przeciążony, zaczyna szwankować całe ciało - czujesz zmęczenie, niechęć do życia. Pojawiają się problemy z koncentracją, proste czynności sprawiają ci trudność i musisz włożyć wiele wysiłku w to, co np. po urlopie robiłaś z zamkniętymi oczami. Po co tak się męczyć? Najpierw ułóż swoje zajęcia, tak by mieć czas na wypoczynek. Czym prędzej sięgnij też po sprawdzone środki.

Usuń znużenie. To rodzaj zmęczenia, które pojawia się, gdy ciągle wykonujesz tę samą czynność, np. czytasz czy robisz rachunki. Dlatego powinnaś przestrzegać kilku ważnych zasad. W czasie pracy umysłowej:

- rób przerwy minimum po półtorej godziny; wstań, przejdź się po mieszkaniu, na 15 min. wyjdź na balkon lub na krótki spacer.

- zawsze zaczynaj od rzeczy najtrudniejszych, praca pójdzie ci szybciej;

- pracuj przy otwartym oknie, im więcej tlenu w pokoju, tym lepiej i szybciej mózg kojarzy fakty;

- w czasie pracy pij zieloną herbatę - oczyszcza organizm z toksyn.

Sięgnij do natury. Wspomagające pamięć lecytyna i cholina to cudowne substancje potrzebne wszystkim komórkom twojego organizmu. Są istotne w budowie błon komórkowych i ułatwiają przenikanie przez nie wszystkich substancji odżywczych. Te niezbędne organizmowi związki występują w jajkach, soi, orzeszkach ziemnych, orzechach, kiełkach pszenicy i w wątróbce.

Czy wiesz, że... - Kwas foliowy jest równie cenny dla twojej pamięci jak lecytyna. Podobnie jak ona, jest potrzebny do większości procesów, jakie zachodzą w twoim organizmie, zwłaszcza w układzie nerwowym. Źródłem tej substancji są zielone warzywa - fasola, szparagi, pełnoziarniste pieczywo i sok pomarańczowy. Kwas ten powinny zażywać kobiety w ciąży, bo zapobiega powstawaniu wad układu nerwowego u płodu.

(prz)

ZAPISAĆ SIĘ NA AEROBIK KLASYCZNY, A MOŻE NA FATBURNER?

Być w dobrej formie

Jest wiele rodzajów aerobiku. Nazwy zajęć prowadzonych w salonach fitness podawane są zazwyczaj skrótami z języka angielskiego. Często ta sama gimnastyka nazwana jest inaczej w różnych klubach. Przygotowaliśmy krótki przewodnik po formach aerobiku.

AEROBIK KLASYCZNY - poprawia kondycję. Ćwiczenia połączone są z układem choreograficznym. Intensywność zależy od poziomu grupy. **Low impact** - najniższy poziom ćwiczeń. Trening w tempie marszu. **High impact** - najwyższy poziom. **HI/LO, Intervall aerobik lub hi/low colombo** - połączenie ćwiczeń trudniejszych z łatwiejszymi, wykonywanych naprzemian. Ma wydłużoną część aerobową. Wymaga koordynacji ruchowej i większej pracy fizycznej w tym samym czasie.

STRETCHING - rozciąganie i rozgrzewanie mięśni. Najczęściej jako 10-15 min. rozgrzewka, ale również jako samodzielna forma aerobiku.

DANCE - najbardziej taneczna forma aerobiku. Trener uczy układu choreograficznego, który jest później powtarzany i modyfikowany. Zajęcia nazywane są w zależności od rodzaju muzyki, np.: **funky aerobik** - do muzyki soul i funky. **Tropical session** - zajęcia przy gorących rytmach, np. hiszpańskich.

ABT (Abdominal, Buttocks, Thighs) - ćwiczenia modelujące i wzmacniające wybrane grupy mięśni: pośladków, brzucha i ud. Zazwyczaj po dłuższej i intensywnej rozgrzewce przechodzi się na wybrane grupy mięśniowe. Ćwiczenia o małej intensywności, choć nie najłatwiejsze. Powtarzanie kilku serii „brzuszków" czy „piesków" (unoszenie nóg w bok w pozycji klęku podpartego) z ciężarkami na kostkach z niejednej pani może wycisnąć siódme poty. Już po kilku zajęciach widać efekty.

TBC (Total Body Condition), Power Pump, Body Shaping - praca nad całym ciałem przy pomocy ciężarków. Ten intensywny trening siłowy ma za zadanie wzmocnić mięśnie całego ciała oraz zwiększać wytrzymałość organizmu. Ćwiczenia przy muzyce wykonywane są z pasami gumowymi, ciężarkami, małymi hantlami.

STEP - kombinacje ćwiczeń wytrzymałościowych na schodku (stepie). Wzmacniają układ sercowo-naczyniowy oraz mięśnie dolnej części ciała. Trening intensywny. - **Circuit/Step&Sculp** - połączenie TBC ze stepem. Trening siłowy na stepie, poprawiający pracę serca, po którym następują ćwiczenia na mięśnie całego ciała.

SPINING (Aerobiking/Studio cycling) - czyli jazda na rowerze stancjonarnym. Trening należy do trudnych, o wysokim stopniu intensywności. Przeznaczony dla osób, które lepiej czują się na rowerze niż w tańcu. Opiera się na połączeniu i wykorzystaniu na przemian treningu wytrzymałościowego i siłowego. Jadąc na rowerze oddychamy intensywnie, zwiększa się dzięki temu wydolność układu krążenia, a dodatkowo wzmacniają się mięśnie dolnych partii ciała.

BOXAEROBIK (Aeroboxing/Hi Lo impact) - przeznaczony dla pań, które chciałyby nauczyć się podstawowych ciosów, kopnięć, chwytów stosowanych w boksie i kickboxingu. Podczas treningu nie dochodzi do tzw. sparingów, czyli walki, ale wykonywane są proste silne i atletyczne ruchy mające na celu poprawę kondycji. Wiele pań czuje się pewniej, znając podstawowe ciosy bokserskie. Mogą wykorzystać je do samoobrony.

KANGOOROBIK - ćwiczenia aerobowe wykonywane w specjalnych butach, które zamiast normalnej podeszwy mają amortyzujące sprężyny. Buty chronią stawy i kręgosłup podczas treningu. Ćwiczy się w nich wykonując skoki podobne do kangurzych (stąd nazwa ćwiczeń).

FATBURNER/Fatburning - czyli spalanie tłuszu w ekspresowym tempie to zajęcia przeznaczone głównie dla osób otyłych. Są połączeniem ćwiczeń wytrzymałościowych z rzeźbieniem ciała. Trening polega na szybkim i dynamicznym poruszaniu się w rytm muzyki, przez ok. 40 minut. Ćwiczenia są męczące, bo nie ma przerwy na odpoczynek. Jednak dzięki temu w czasie 60 min. ćwiczeń można pozbyć się nawet 1000 kalorii.

TAE-BO - forma aerobiku, na którą składają się elementy takich dyscyplin sportowych, jak: boks, karate, kickboxing oraz taichi. Ćwiczenia wykonywane są przy głośnej i agresywnej muzyce. Zaliczają się do ćwiczeń trudnych i wymagających dużego wysiłku.

(PRZ)

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 30 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.00 Wiadomości
8.15 Woronicza 17
8.25 Moda na sukces (s.)
8.50 Rupert (s. anim.)
9.15 Budzik (dla dzieci)
9.40 Lippy & Messy (kurs języka angielskiego dla dzieci)
9.50 Śpiewaj z nami (dla dzieci)
10.05 Lalka (s.)
11.25 Ginące światy (s. dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (mag.)
12.20 W zgodzie z naturą (mag.)
12.45 Klan (s.)
13.35 Wakacje z duchami (s.)
14.10 Zawodowy list gończy (dla młodzieży)
14.25 Laboratorium (mag.)
14.40 Ludzie wśród ludzi (mag.)
15.00 Wiadomości
15.10 Wyprzedzić chorobę (mag.)
15.30 My, wy, oni (mag.)
16.00 Rower Błażeja (dla młodzieży)
16.25 Moda na sukces (s.)
16.50 Sportowy Express
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki (pr. public.)
17.35 Plebania (s.)
18.05 Na żywo (pr. public.)
18.40 Program publicystyczny
19.00 Misiowanki (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.20 Agentka o stu twarzach (s.)
21.15 Sprawa dla reportera (pr. public.)
21.45 Tygodnik polityczny Jedynki
22.35 Szerokie tory (rep.)
23.05 Monitor Wiadomości
23.25 Biznes raport (mag.)
23.30 Pegaz (mag.)
0.00 Żart (film dok.)
0.20 Obok (film pol.)
1.15 Cztery kąty z wyobraźnią (mag).

■ TVP 2:

7.00 Studio urody (mag.)
7.10 Żegnaj Rockefeller (s.)
7.35 Marceli Szpak dziwi się światu (serial anim.)
7.45 Przygody kota Filemona (s. animowany)
8.00 M jak miłość (s.)
8.50 Pytanie na śniadanie (mag.)
10.20 Przystanek praca (mag.)
10.35 VIII Międzynarodowy Festiwal Sztuki Cyrkowej
11.30 Doktor Ewa (s.)
12.10 Kabaretowe kawałki (pr. rozrywkowy)
12.40 Telezakupy
13.00 Panorama
13.15 Złotopolscy (s.)
13.45 Mroczny rycerz (s.)
14.30 W krainie władcy smoków (s.)
15.00 Błękitna planeta (s. dok.)
16.00 Panorama
16.30 M jak miłość (s.)
17.20 Złoty interes (s.)
17.50 Program lokalny
18.30 Panorama
19.05 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.35 Łowcy nagród (film dok.)
20.10 Zakonnica w przebraniu (film USA)
22.00 Panorama
22.20 Sport telegram
22.40 Prześpij się ze mną (film USA)
0.05 Zaproście mnie do stołu (recital Elżbiety Wojnowskiej)
0.55 Kryminalne zagadki Las Vegas (serial).

■ TV KATOWICE:

6.50 Echa dnia (pr. public.), **7.30** Kurier, **8.00** Magazyn historyczny, **8.30** Kurier, **8.45** Gość dnia (pr. public.), **9.00** Transmisja obrad Sejmu RP (w przerwach Kurier), **16.00** Ślązak roku - cz. II, **16.15** Aktualnośc, **16.30** Kurier, **16.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **17.00** Bądź zdrów! (mag.), **17.30** Kurier, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Wiadomości sportowe, **18.30** Kurier kulturalny, **18.45** Kronika miejska, **18.50** Gorący temat, **19.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **20.00** Telekurier (mag.), **20.30** Kurier, **20.50** Echa dnia (pr. public.), **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, **21.55** Wiadomości sportowe, **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.), **22.15** Patrol Trójki (mag.), **22.30** Kurier, **22.45** Kurier sportowy, **23.05** Lorna Doone (film ang.), **0.25** Ciuciubabka (film pol.).

■ POLSAT:

6.00 Piosenka na życzenie, **6.45** TV Market (mag.), **7.00** Power Rangers (s.), **7.30** Dziwolągi (s. anim.), **8.00** Herkules (s.), **9.00** Bar bez granic (reality show), **9.30** Idol 3 (pr. rozryw.), **10.30** Bar bez granic (reality show), **11.15** Awantura o kasę (teleturniej), **12.10** Samo życie (s.), **12.45** Serca na rozdrożu (s.), **13.35** TV Market (mag.), **13.50** Czułość i kłamstwa (s.), **14.20** Power Rangers (s.), **14.45** Transformery (s. anim.), **15.10** Rodzina zastępcza (s.), **15.45** Informacje, **16.10** Interwencja (rep.), **16.30** MacGyver (s.), **17.30** Hugo Express (dla dzieci), **17.55** Bar bez granic (reality show), **18.30** Informacje, sport, **19.10** Gliniarz z dżungli 2 (s.), **20.10** Bar bez granic (reality show), **21.05** Samo życie (s.), **21.45** Eksperyment Jasnowidz, **23.05** Z archiwum X (s.), **23.45** Biznes Informacje, **0.15** Graffiti (pr. public.), **0.30** Przebudzenie wiosny (pr. erot.), **1.35** Dziewczyna 1993 roku (pr. erot.), **2.35** Aquaz Superchat, **4.35** Magazyn religijny.

PIĄTEK 31 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.00 Wiadomości
8.15 Woronicza 17
8.25 Moda na sukces (s.)
8.50 Słoń Beniamin (s. anim.)
9.15 Jedyneczka (dla dzieci)
9.45 Bajeczki Jedyneczki (dla dzieci)
9.55 Cedric (s. anim.)
10.10 Przygody pana Michała (s.)
10.40 Uważaj, niebezpieczeństwo (dla dzieci)
11.00 Belgijska księżniczka w Meksyku (film dok.)
11.25 Barok w Pradze (film dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (mag.)
12.20 Wielkie sprzątanie (mag.)
12.45 La strada (film wlos.)
14.30 Para w Polskę (mag.)
15.00 Wiadomości
15.10 Bezpieczna Jedynka (mag.)
15.35 Bez etatu (mag.)
16.00 Raj (dla młodzieży)
16.25 Moda na sukces (s.)
16.50 Sportowy Express
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki (pr. public.)
17.35 Plebania (s.)
18.00 Randka w ciemno (quiz)
18.40 Jaka to melodia? (quiz)
19.10 Przygody kota Filemona (s. animowany)
19.30 Wiadomości
20.20 Złoto dezerterów (film pol.)
22.30 Pieśń kata (film USA)
0.15 Monitor Wiadomości
0.30 Biznes raport (mag.)
0.40 Pieśń kata (film USA)
2.10 Sekrety Weroniki (s.).

■ TVP 2:

7.00 Studio urody (mag.)
7.10 Żegnaj Rockefeller (s.)
7.35 Marceli Szpak dziwi się światu (serial anim.)
7.45 Przygody kota Filemona (s. animowany)
8.00 M jak miłość (s.)
8.50 Pytanie na śniadanie (mag.)
10.35 Święta wojna (s.)
11.05 Zraniona duma (s.)
12.40 Telezakupy
13.00 Panorama
13.15 Złotopolscy (s.)
13.40 Mroczny rycerz (s.)
14.30 Po obu stronach Odry (pr. publicystyczny)
14.50 Zmiennicy (s.)
16.00 Panorama
16.25 Złotopolscy (s.)
17.50 Program lokalny
18.30 Panorama
19.05 Cafe Fogg, czyli Co nam zostało z tych lat... (pr. rozryw.)
20.05 Zobacz to... (mag.)
20.15 Śpiewające fortepiany (teleturniej)
21.10 Jagielski: Na zdrowie (talk show)
22.00 Panorama
22.20 Sport telegram
22.40 Wideoteka Dorosłego Człowieka (mag.)
23.10 Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście (s.)
23.45 15 amore (film USA).

■ TV KATOWICE:

6.50 Echa dnia (pr. public.), **7.30** Kurier, **8.00** Uwaga weekend, czyli Kulturalny niezbędnik weekendowy, **8.30** Kurier, **8.45** Gość dnia (pr. public.), **9.00** Teorie spiskowe (film dok.), **9.30** Kurier, **9.40** Nieustraszony (s.), **10.30** Kurier, **11.15** Gość dnia (rep.), **11.30** Kurier, **11.45** Viva il canto (widowisko), **12.15** To jest temat (rep.), **12.30** Kurier, **12.35** Zabójczy wirus (film dok.), **13.30** Kurier, **13.50** Agrobiznes (mag.), **14.00** Małe ojczyzny (mag.), **14.30** Kurier, **14.45** Eurotel (mag.), **15.00** Molly (s.), **15.30** Kurier, **15.45** Program lokalny, **15.50** Gramy dla Was, **16.00** Trójka tam była..., **16.15** Aktualności, **16.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **17.00** Józef Skrzek i Zbigniew Zamachowski (rep.), **17.30** Kurier, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Wiadomości sportowe, **18.30** Kurier kulturalny, **18.45** Magazyn kulturalny, **19.15** Muzyka u nas (mag.), **19.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **20.00** Telekurier, **20.30** Kurier, **20.50** Echa dnia (pr. public.), **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, **21.55** Wiadomości sportowe, **22.00** Ludzie i sprawy (mag.), **22.15** To jest temat (pr. public.), **22.30** Kurier, **22.45** Kurier sportowy, **23.05** Pozytywne kobiety (film dok.), **0.00** W pogoni za miłością (film ang.).

■ POLSAT:

6.00 Piosenka na życzenie, **6.45** TV Market (mag.), **7.00** Power Rangers (s.), **7.30** Transformery (s. anim.), **8.00** MacGyver (s.), **9.00** Bar bez granic (reality show), **9.30** Boston Public 2 (s.), **10.30** Bar bez granic (reality show), **11.15** Rosyjska ruletka (teleturniej), **12.10** Samo życie (s.), **12.45** Serca na rozdrożu (s.), **13.35** TV Market (mag.), **13.50** Czułość i kłamstwa (s.), **14.20** Power Rangers (s.), **14.45** Dziwolągi (s. anim.), **15.15** Niezakazane reklamy (pr. rozryw.), **15.45** Informacje, **16.10** Interwencja (rep.), **16.30** Zawód szpieg (s.), **17.30** Hugo Express (dla dzieci), **17.55** Bar bez granic (reality show), **18.30** Informacje, sport, **19.10** Awantura o kasę (teleturniej), **20.10** Bar bez granic (reality show), **21.05** Czego się boją faceci, czyli Seks w mniejszym mieście (s.), **21.50** Czarny grom (film USA), **23.40** Informacje, **23.50** Puls - biznes i giełda (mag.), **0.15** Graffiti (pr. public.), **0.30** Błękit nocy (film USA), **2.15** Aquaz Superchat.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 30 PAŹDZIERNIKA

■ TVC 1:

5.30 Obiektyw
5.59 Dzień dobry z TVC
8.30 Czarodziejskie przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Podróżomania
9.35 Na pływalni z J. Smetanową
10.00 Piknik u Ozyrysa (film USA)
11.40 Feralne chwile
12.00 Wiadomości
12.10 Sama w domu (mag.)
13.10 Bananowe rybki (talk show)
13.50 Pęknięcia (film dok.)
14.20 Przedwczesne zgony (s. dok.)
15.15 Bajka
16.00 Wiadomości
16.05 Czarodziejskie przedszkole
16.35 Bolek i Lolek (s. anim.)
16.45 Labirynt
17.15 Stop (dla kierowców)
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.45 Prognoza pogody
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Historia bez końca (s.)
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, komentarze
20.00 Taggart (s. ang.)
21.50 Spowiedź (film dok.)
22.10 Bez ogródek
22.40 Wydarzenia, komentarze
23.15 Wydarzenia europejskie
23.30 U nas w Europie
23.55 Ludzie burmistrza V (s.)
0.25 Szaleję za tobą VII (s.)
0.50 Obiektyw
1.20 Diagnoza
1.40 Piękne zguby
2.10 Czech i Niemiec się nie gra
3.05 Przygoda schodów i sonaty
3.20 Nieznane dole znanych
3.40 Europa dziś
4.05 „Poprask".

■ TVC 2:

5.00 Na tropie
5.20 Przygody nauki i techniki
5.45 Wiadomości ekonomiczne
5.55 Czarne owce
6.25 Wiadomości TVS
6.45 Wydarzenia w świecie
6.55 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 Salon (mag.)
9.00 Dzień dobry z TVC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Paszkwil
13.00 Skarby świata (film dok.)
13.20 Planety (s.)
14.10 Czeska muzyka (bajka)
15.00 Meduza (lista przebojów)
15.30 Na tropie
15.55 Piękne zguby
16.25 Co mogę dla siebie zrobić
16.30 Klucz (mag.)
17.00 Popularna mechanika dla dzieci
17.20 Popularis
17.50 Rozglądnij się, człowieku
18.10 Skarby świata
18.25 Echo
19.00 Wydarzenia ekonomiczne
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Magazyn Paraolimpijski (sport)
19.40 Sława zwycięzcom
19.55 Głosy poezji
20.00 Czeskie przygody w Himalajach (s. dok.)
21.00 O ostatnich sprawach człowieka
21.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
21.40 Wydarzenia w świecie
21.50 Klub Filmowy – Pokój syna (film USA)
23.30 Najlepsi z klasyki (pr. muz.)
0.05 Czeskie przygody w Himalajach (film dok.)
1.00 Arthur Blythe Quartet (pr. muz.)
1.45 Za Shakespearem z M. Hilskim (serial)
2.00 Wydarzenia, komentarze
2.30 Czarne owce
3.00 Newshour with Jim Lehrer
4.00 Salon
4.25 Wielki Wóz.

■ NOVA:

5.59 Śniadanie z TV Nova, **8.35** To morderstwo, napisała (s.), **9.30** Szkoła złodziei 2 (film włos.), **11.25** Lekcje gotowania, **11.05** Knots Landig (s.), **12.45** Prawo do miłości (s.), **13.50** Gwiezdna brama (s.), **14.45** Ochroniarz (s.), **15.40** Kachorra (s.), **16.40** Zaryzykuj!, **17.10** Właśnie teraz z regionu, **17.20** Gliniarz i prokurator (s.), **18.20** M.A.S.H. (s.), **18.50** „Pálí vám to?" (pr. rozryw.), **19.30** Wiadomości, sport, pogoda, **20.00** Chcesz zostać milionerem?, **21.00** Mleczna droga (pr. rozryw.), **21.50** Kocioł (talk show), **22.40** 72 godziny (s.), **23.40** Cicha sprawiedliwość (film USA), **1.25** Oddział specjalny (s.), **2.50** Kocioł (talk show), **3.30** Wakacyjna Karuzela, **4.10** Doktor z gór II (s.), **5.00** Teletubbies (s.).

■ PRIMA:

8.00 Namiętny pocałunek (s.), **8.55** Najdroższy skarb (s.), **9.55** Wspaniali i bogaci (s.), **10.50** Prima jazda, **11.55** Niech żyją duchy (film USA), **13.30** Sabrina - młoda czarownica (s.), **14.00** Beverly Hills 90210 (s.), **14.55** Kojak (s.), **15.55** Gorączka (s.), **16.55** Doktor Stefan Frank (s.), **17.55** Sauna (talk show), **18.45** Prima TV, **18.50** Minuty regionu, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli..., **19.45** Bugs Bunny (s. anim.), **19.55** Chłopcy i mężczyźni (s.), **21.05** Receptariusz dobrych pomysłów, **22.10** Ciernie (talk show), **23.05** Tajemnica wyspy potworów (s.), **1.00** Na temat!, **1.10** Edel i Starckowa II (s.), **2.05** Sauna (talk show).

PIĄTEK 31 PAŹDZIERNIKA

■ TVC 1:

5.00 Sama w domu
5.59 Dzień dobry z TVC
8.30 Czarodziejskie przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Bez ogródek
9.35 Moda - Ekstrawagancja
10.00 Czerwony strach (film USA)
11.40 Diagnoza
12.00 Wiadomości
12.10 Solo dla...
13.00 Bajka
14.10 Przygody kryminalistyki (s.)
15.05 Nasza wieś
15.25 Orkiestra dęta (pr. muz.)
16.00 Wiadomości
16.05 Crash Zone II (s.)
16.35 Droga wzwyż (s.)
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.45 Prognoza pogody
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Kinobox
18.35 Nie zastanawiaj się i kręć!
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
20.00 Jack i czarodziejska fasola (film USA)
21.40 Bolkowiny
22.30 Wydarzenia, komentarze
22.40 Prognozy pogody
22.42 Bramki, punkty, sekundy
22.55 Oddział specjalny (s.)
0.15 Kasyno (film USA)
3.05 Droga wzwyż (s.)
3.50 Moda - Ekstrawagancja
4.10 Skarby świata (s.)
4.25 Smecz.

■ TVC 2:

5.00 Świat motoryzacji
5.45 Wiadomości ekonomiczne
5.55 Echo (mag.)
6.25 Wiadomości TVS
6.45 Wydarzenia w świecie
6.55 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 Obiektyw
9.00 Dzień dobry z TVC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
11.50 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
12.00 Magazyn Paraolimpijski (sport)
12.35 Sieroty z pustkowia (film dok.)
13.00 Popularis
13.30 Labirynt
14.00 ABCD Ekologii
14.10 Game Page
14.25 Walka płci w świecie zwierząt (s. dok.)
14.55 Chcecie mnie?
15.10 Rozejrzyj się, człowieku (s.)
15.30 Ludzie burmistrza V (s.)
15.50 Wydarzenia europejskie
16.00 U nas w Europie
16.30 Przygody nauki i techniki
17.00 Dee Dee Bridgewater (dok.)
18.00 Trzymaj się!
18.20 Spostrzeżenia
18.25 Czeski łowca przygód (s.)
19.00 Wydarzenia ekonomiczne
19.10 Wiadomości w jęz. migowym
19.15 Magazyn Ligi Mistrzów
19.45 Za Shakespearem z M. Hilskim (serial)
20.00 Pop-music (s.)
20.50 Herbata dla trzeciego
21.20 Wydarzenia w świecie
21.30 Terra music
22.10 Czeska soda
22.30 66. sezon
23.55 Robbie Williams: Show
1.05 Momenty losu
1.20 Pop-music (s.)
2.10 Wydarzenia, komentarze
2.30 Echo
3.00 Newshour with Jim Lehrer
3.55 Dzieła sztuki z czeskich zbiorów
4.05 W drzwiach jest A. G.

■ NOVA:

5.59 Śniadanie z TV Nova, **8.30** To morderstwo, napisała (s.), **9.30** Tajemnica miłości (film), **11.15** Lekcje gotowania, **11.50** Knots Landig (s.), **12.45** Prawo do miłości (s.), **13.35** Niewiarygodne przygody, **14.05** Gwiezdna brama (s.), **14.55** Ochroniarz (s.), **15.50** Kachorra (s.), **16.40** Zaryzykuj!, **17.10** Właśnie teraz z regionu, **17.20** Gliniarz i prokurator (s.), **18.15** Pogoda, **18.25** M.A.S.H. (s.), **18.50** „Pálí vám to?" (pr. rozryw.), **19.30** Wiadomości, sport, pogoda, **20.00** Gospoda (s.), **20.35** Mickowe niebieskie oczy (film USA), **22.35** Prask!, **23.10** Puszek (erot. talk show), **0.00** Blade (film USA), **2.30** Prask!, **3.00** Zaloty, **3.50** „Čtveráci", **4.25** Doktor z gór.

■ PRIMA:

8.00 Najdroższy skarb (s.), **9.00** Wspaniali i bogaci (s.), **9.55** Prima jazda, **11.15** „Jak básníkům chutná život" (film czes.), **13.20** Sabrina - młoda czarownica (s.), **13.50** Beverly Hills 90210 (s.), **14.45** Kojak (s.), **15.45** Gorączka III (s.), **16.45** Doktor Stefan Frank (s.), **17.45** Caruso show (pr. rozryw.), **18.45** Prima TV, **18.50** Minuty regionu, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli..., **19.45** Bugs Bunny (s. anim.), **19.55** Big Ben IV (s.), **21.55** Telebazar (pr. rozryw.), **23.00** Delta Force 3 (film USA), **0.55** Na temat!, **1.05** NHL Power Week, **1.35** Receptariusz dobrych pomysłów, **2.35** Caruso show (pr. rozryw.).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

kronika rodzinna

Pragniemy tą drogą złożyć podziękowania **lekarzom i całemu personelowi Interny II oraz Pogotowiu szpitala w Trzyńcu – Sosna**, za opiekę w czasie choroby naszego Drogiego

śp. EDWARDA DYRBUSIA

W smutku pogrążeni siostra Józefa z córką Danutą i synem Bohdanem z rodzinami, oraz brat Oton z żoną Heleną, córką Grażyną i synem Dariuszem. GL-142

Składamy serdeczne podziękowania krewnym, przyjaciołom, znajomym i sąsiadom za wyrazy współczucia, kondolencje, wieńce, kwiaty i liczny udział w uroczystości żałobnej naszego Drogiego

śp. JERZEGO KUBOKA

Szczególne podziękowania składamy pastorowi Janowi Cieślarowi za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego oraz przyjaciołom z Gimnazjum Orłowskiego za ostatnie pożegnanie. Zasmuceni najbliżsi. RK-208

Wyrazy głębokiego współczucia

pani DOROCIE KOCH

z powodu tragicznej śmierci matki

śp. MARYLI HUPKA

składają pracownicy szkoły oraz Macierz Szkolna w Koszarzyskach. GL-140

Dnia 28 października mija 1. rocznica śmierci

śp. HELENY ZAWADZKIEJ

z Ropicy. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. AD-246

„Odeszłaś, ale w sercach naszych żyjesz nadal"

Dnia 26. 10. minęła czwarta rocznica śmierci

śp. DANUTY NOWAK

z Wędryni. O chwilę cichych wspomnień proszą mąż i dwie córki z rodzinami. Al-064

W smutku pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 25. 10. 2003 zmarła w wieku 91 lat nasza Kochana

śp. EMILIA BOGUNIOWA

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek 30. 10. 2003 o godz. 13.00 w kościele katolickim w Karwinie Frysztacie. Odjazd autobusu na cmentarz w Karwinie Kopalnie zapewniony. Zasmucona rodzina. RK-209

„Prosimy Cię Panie, okaż Mu Swe zmiłowanie"

W głębokim żalu i z bólem w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 25. 10. 2003 po krótkiej i ciężkiej chorobie w wieku 62 lat, Pan Bóg powołał na wieczność, naszego Ukochanego Brata, Wujka, Kuzyna

śp. EDWARDA DYRBUSIA

z Trzyńca I. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 30. 10. o godz. 14.30 z Rzymskokatolickiego kościoła w Trzyńcu. W smutku pogrążona rodzina. GL-141

kina

KARWINA – Centrum: Legalna blondynka 2 (30, 31, godz. 15.30 i 17.45), Cztery piórka - próba honoru (30, 31, godz. 20.00), **Reflex:** Albinos imieniem Noi (30, godz. 17.00 i 20.00), Zielone piekło (31, godz. 20.00), Z zimną krwią (31, godz. 17.00), **EX:** Miodowy miesiąc (30, 31, godz. 19.00), **CZESKI CIESZYN – Central:** Kill Bill (31, godz. 17.15 i 19.30), **TRZYNIEC – Kosmos:** Szkoła stewardes (30, 31, godz. 17.30 i 20.00), **Filmowy klub:** Szynka, szynka (30, godz. 20.00).

radio

POLSKIE AUDYCJE, UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m: po-pt: 18.45-19.00, nie: 18.30-19.00.

telewizja

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 17.50), TVC 2 (pt, godz. 6.55).

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ – sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Do 31. 12. wystawa „Czeski Cieszyn – wczoraj i dziś, II część". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **INTERCLUB, Karwina:** do 16. 11. wystawa „Zapomniane rzemiosła". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **KOTULOWA DRZEWIÓNKA, Hawierzów Błędowice:** stała ekspozycja „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszyńskiem". Otwarte do 31. 10. wt-pt: 8-16, so-nie: 12-16.

▲ **MUZEUM TRAGEDII ŻYWOCICKIEJ, Hawierzów Żywocice:** do 2. 2. 2004 wystawa „Tarcze strzeleckie". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie:** stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem", wystawa do 25. 4. 2004 „Zbrodnia i kara", do 11. 1. 2004 „Strażacy". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

JABŁONKÓW, Rynek Mariacki 14: do 22. 2. 2004 „Szkoła podstawą życia". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYŃCA: do 26. 11. wystawa „Zioła dla zdrowia, urody i radości".

„CHAGALL" Galeria zamkowa, Karwina Frysztat: do 4. 11. wystawa fotografii i obrazów małżeństwa Sary i Jana Saudków. Otwarte po-nie: 9-18.

„GALERIA ZDROWEGO MIASTA", Karwina, foyer Uniwersytetu Śląskiego: do 31. 10. wystawa twórczości Jitki Gřeškowej i Miloslavy Sztemonowej. Otwarte wt-pt: 10-16.

MIEJSKI DOM KULTURY, Karwina: do 7. 11. wystawa ceramiki Jarki Rybowej. Otwarte wt–pt: 9-17, so: 10-16, nie: 14-18.

WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIGO: do 30. 11. wystawa „Tajemnica światła" Antonina Gavlasa. Otwarte po-pt: 9-15.

BIBLIOTEKA REGIONALNA, Karwina: Od 31. 10. do 20. 12. wystawa twórczości Alicji Bartulcowej i Zbigniewa Kubeczki.

zaproszenie za Olzę

MUZEUM W CIESZYNIE, ul. T. Regera 6 (wejście przez Park Pokoju): do 7. 12. wystawa z okazji 130-lecia Banku Spółdzielczego w Cieszynie „Nie kładź grosza w obce kasy". Otwarte wt, cz, so: 10-15, śr, pt: 12-16, nie: 11-15.

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA: do 23. 1. 2004 wystawa „Zaolzie 1938". Otwarte po-śr, pt: 8-15.

co, gdzie, kiedy

BOGUMIN - comiesięczne spotkanie Klubu Kobiet PZKO 3. 11. wyjątkowo się nie odbędzie.

CIERLICKO – dzieci szkoły i przedszkola zapraszają na spotkanie p.n. „Co przynosi jesień" 4. 11. godz. 16.00 w lokalach PSP. Program: występ dzieci szkoły i przedszkola, loteria, sprzedaż polskiej książki.

CZESKI CIESZYN - Klub Propozycji zaprasza na spotkanie pt. „O wodzie" 30. 10. o godz. 17.00 w salce PZKO przy ul. Bożka.

WĘDRYNIA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na spotkanie 4. 11. o godz. 15.00 w Czytelni.

OLBRACHCICE - Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza na spotkanie 30. 10. o godz. 16.00 do Domu PZKO.

HAWIERZÓW MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie 30. 10. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.

PTTS „BŚ" - zaprasza 4. 11. na wycieczkę na Baginiec. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 7.20 do Nawsia.

PTTS „BŚ" - Prosimy wszystkich, którzy spełnili kryteria zdobycia odznak o oddanie do 28. 11. książeczek turystycznych swoim rejonowym do weryfikacji.

CZESKI CIESZYN - zapraszamy 3. 11. o godz. 16.00 na zebranie Rady Obwodowej cieszyńskich kół PZKO w salce PZKO przy ul. Bożka. Specjalnie prosimy o udział przedstawicieli kół z Mistrzowic, Mostów koło Cieszyna i Górnego Żukowa.

oferta

PODARUJĘ SZCZENIAKA białego szpica. Można dzwonić w godz. 14-20 pod nr tel. 604 539 767.

OGŁOSZENIA do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30 - 15.30 w redakcji „Głosu Ludu" w Cz. Cieszynie, ul. Komenskiego 4;
w godz. 8.00 - 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn;
w godz. otwarcia w księgarni Klubu Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Cz. Cieszyn;
w godzinach otwarcia w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (przy rynku).

GŁOS LUDU – GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ
◆ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", 737 01 Czeski Cieszyn, Komenského 4 ◆ Redaktor naczelny: Danuta Branna ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, 558 740 228, 558 713 128, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: sekretariat@glosludu.cz ◆ Oddział redakcji: 709 29 Ostrava, ul. Novinářská (nie przyjmuje ogłoszeń), tel. 597 450 252, e-mail: glosludu@volny.cz ◆ Adres wydawcy: Kongres Polaków w RC, Komenského 4, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 00535613. ◆ Adres wydawnictwa: POL-PRESS, s.r.o., Čapkova 200/7, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 26792575. Adres korespondencyjny: Komenského 4, 737 01 Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi w imieniu wydawcy spółka Mediaservis, s. r. o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia - tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz; reklamacje: 800 800 890. Stosunki umowne między wydawcą a prenumeratorami regulują ogólne zasady handlowe. ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ◆ Druk: Ringier Print s.r.o., Ostrawa. ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

▲ *Niezwykły rekord - nie tylko Galerii Zamkowej „Chagall" w Karwinie Frysztacie - zanotowali na swym koncie wystawiający tu swoją twórczość Sara i Jan Saudkowie. Jak poinformowała nas kierowniczka galerii Hildegarda Schmuckerowa prawie codziennie zwiedza wystawę około 400 osób. Zapowiedzią tak wysokiej liczby oglądających był już wernisaż wystawy, na który zjechało z całego okręgu również kilkaset miłośników twórczości Sary i Jana Saudków. Frysztacka wystawa kończy swój byt w niedzielę 2 listopada, by po zapakowaniu pojechać do Paryża, gdzie w ramach uroczystego otwarcia wystawy odbędzie się chrzest wydanego tu albumu fotografi Sary Saudkowej. Rekordowym dniem była we Frysztacie niedziela 14 września - Dzień Dziedzictwa Europejskiego, kiedy na wystawie zjawiło się prawie 1000 zwiedzających. Na zdjęciu autorzy w dniu wernisażu pozują fotografikowi.* (o) ***Fot. EDMUND KIJONKA***

POEZJA W NIEBOROWSKIM KLUBIE MŁODYCH

Gitarą i piórem

NIEBORY (kor) – Na wieczór z poezją i muzyką zaprosił w poniedziałkowy wieczór do nieborowskiego Domu PZKO wszystkich wrażliwych miejscowy Klub Młodych. Jak powiedziała szefowa Klubu i główny organizator spotkania, **Halina Sikora**, była to pierwsza po długiej, bo aż siedmioletniej przerwie poetycka impreza w Nieborach. - *Miejmy nadzieję, że na kolejną nie będziemy musieli czekać dalsze siedem lat.*

Z zaproszenia skorzystała piątka poetów. Oprócz wierszy Haliny Sikory zabrzmiały utwory młodziutkiej Ani Siwek oraz przedstawicieli starszej już nieco generacji, Kazimierza Kaszpera i Jacka Sikory. Swoją poezją podzielił się też z publicznością aktor Sceny Czeskiej Teatru Cieszyńskiego, Petr Pěnkava. Wiersze pozostałych autorów czytali aktorzy: Jola Molenda (olbrachciczanka, obecnie w Teatrze Ateneum w Katowicach) oraz Dariusz Waraksa i Mariusz Osmelak (Scena Polska).

Gromkimi oklaskami nagrodzono też folkowy duet „Večírek" z Trzyńca, który urozmaicił wieczór czeskimi i gwarowymi piosenkami. Spotkanie zakończył recital pieśniarki Beaty Bocek z Żukowa Dolnego, która ostatnio – a można to stwierdzić buszując po internecie - ze swoimi czeskimi i polskimi utworami odnosi sukcesy na folkowych festiwalach w RC.

Listopad w PTM

Podczas listopadowego spotkania członków Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC, które odbędzie się w piątek 7 listopada 2003 o godz. 19. w Bibliotece w Karwinie Frysztacie, wystąpi Adam Kwieciński, wydawca periodyków o tematyce medycznej, jak „Poradnik lekarza-praktyka", „Monitor Lekarski", „Poradnik Stomatologiczny", „Medycyna Specjalistyczna".

Ponadto członkowie PTM będą mile widziani na imprezie Koła Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Cieszynie, które odbędzie się w czwartek 13 listopada o godz. 18. w „Kafee Muzeum" w Cieszynie (RP). W programie odczyt specjalisty w dziedzinie opieki rehabilitacyjnej nad dziećmi niepełnosprawnymi. (s)

Nowa wystawa w bibliotece

Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie wznawia po wakacyjnej i remontowej przerwie swoją działalność wystawienniczą. Tym razem przygotowano wystawę jubileuszową dwojga znanych i cenionych twórców zaolziańskich – Alicji Bartulcowej i Zbigniewa Kubeczki.

Pani Alicja Bartulcowa znana jest szerokiemu gronu miłośników malarstwa na Zaolziu zwłaszcza swoimi akwarelami i portretami. Także drugiego artysty nie trzeba przedstawiać, gdyż exlibrisy, małe „klejnociki" Zbigniewa Kubeczki, zdobią na pewno książki w niejednym domu. Patronatem honorowym objął tę wystawę Konsulat Generalny RP w Ostrawie a dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Kultury RC do wystawy przygotowano katalog.

Na wernisaż zapraszamy w piątek 31. 10. 2003 o godz. 17.30 a wystawę będzie można zwiedzać do 20 grudnia br.

Domy rodzinne
1. Dom rodzinny w Hrczawie, murowany, podpiwniczony, w centrum, II kondygnacje, woda, szambo, elektryczność. Cena do uzgodnienia.
2. Dom rodzinny w Gutach z parcelą 11 a, podpiwniczony, z garażem, poddasze mieszkalne. Zniżka! 1,6 mln Kč.
3. Drewniak w Nawsiu z parcelą 80 a. Spokojne miejsce z dobrym dojazdem. Cena 690 tys Kč.
4. Dom rodzinny w Trzyńcu-Tarasie w zabudowie szeregowej, oddzielony zielenią od drogi, 3 piętra, garaż, częściowo podpiwniczony, okna z tworzywa sztucznego od 1999 r. Dom w użyciu od 1972 r. Cena do negocjacji - 2,2 mln Kč.
5. Dom rodzinny w Trzyńcu-Dolnej Lesznej z parcelą 15 a, 4+1, weranda, garaż i budynek gospodaczy. Cena do negocjacji - 1,3 mln Kč.
6. Dom rodzinny w Czeskim Cieszynie, ul. Jablunkovská, II kondygnacje. Woda, gaz, elektryczność. Odpowiedni do zamieszkania lub działalności gospodarczej. Cena do uzgodnienia.
7. Dom czynszowy w Czeskim Cieszynie, ul. Dukelská, 3 piętra. Cena do negocjacji - 3 mln Kč.
Garaż - sprzedaż
Garaż w Trzyńcu 1 własnościowy, murowany o powierzchni 32 m². Cena do uzgodnienia.
Oferujemy biura do wynajęcia przy ul. Głównej w Cz. Cieszynie, 1. piętro. Cena do uzgodnienia.
Oferujemy do wynajęcia magazyny w Trzanowicach o powierzchni 1 100 m². Cena do uzgodnienia.
Oferujemy parcele w różnych miejscach, różnej wielkości, do różnych celów (Stanisławice, Żuków Górny, Trzanowice, Kocobędz. Ropica itd.).
Mieszkania-sprzedaż
Oferujemy mieszkanie 4+1 w Karwinie, ul. Okružní. W spokojnym miejscu z dobrym dojazdem do centrum. W mieszkaniu duża loggia. Cena do uzgodnienia.
Oferujemy mieszkanie nadstandardowe 3+1 z tarasem, 80 m², w centrum Cz. Cieszyna. Tylko dla poważnie zainteresowanych. Bliższe informacje w BN. Tel 608 443 748.
Oferujemy mieszkanie z balkonem w Cz. Cieszynie. Bardzo ładny, po renowacji z wyposażeniem.
Poszukujemy dla klienta z gotówką mieszkania spółdzielczego 0,5+1 w Cz. Cieszynie (i Sibicy).
Oferuje:
CZERNEK
Jan Czernek
Štefánikova 21
737 01 Český Těšín
tel.: 558 711 842
tel. kom.: 606 757 577
e-mail: czernek@iol.cz
POL-21

Ostatnia deska ratunku: apel do władz RC

Z zmieszanymi uczuciami przestudiowałem ostatnio dwa znaczące artykuły w „GL": „Apel do władz PZKO" oraz „Odpowiedź na apel do władz PZKO". W pełni popieram końcowe stwierdzenie: „Niech władze PZKO zastanowią się raz jeszcze nad swoją niefortunną decyzją" dotyczącą sprzedaży „klejnotów rodzinnych", czyli ośrodka w Koszarzyskach. Jako aktywnemu działaczowi społecznemu, legitymującemu się 50-letnim stażem członkowskim w PZKO, nie może mi być obojętna przestroga: „Podatek od przeniesienia własności Piasta w wysokości miliona koron, niestety, nie został umorzony. Jego niespłacenie, w wyznaczonym terminie grozi upadłością PZKO".

A zatem wisi nad nami bezlitosny miecz Damoklesa, gotowy w każdej chwili zadać śmiertelny cios naszej największej powojennej organizacji – PZKO. Jedynej ocalałej! Grozi nam bezlitosny koniec bytu. Czy po to dziesiątki tysięcy zaolziańskich Polaków ofiarnie uczestniczyło w budowie nowego mienia na gołym gruncie własności – domów PZKO? Czy po to włożyli tyle trudu w dzieło kultywowania patriotyzmu i polskości? Celowo podkreślam ów „goły i jałowy grunt", ponieważ cały nasz przedwojenny dorobek, sięgający setek milionów koron (majątek Macierzy Szkolnej, polskiej spółdzielczości, Beskidu Śląskiego, polskich klubów sportowych i wielu innych organizacji) został wygospodarowany z ofiarnych datków naszych ojców. A następnie zagrabiony na mocy dekretów Beneša!

Jak dotąd, nic nie zostało zwrócone - pomimo wielu obietnic bez pokrycia, składanych zarówno naszym działaczom, jak i znaczącym politykom polskim - Wałęsie, Buzkowi i innym. Stąd moja propozycja: chwyćmy się bodaj ostatniej deski ratunku i wystosujmy - ustami ZG PZKO, przy wsparciu biegłych prawników - ostateczny apel-prośbę do najwyższych władz państwowych RC, by zechciały wielkodusznie pomóc polskiej mniejszości narodowej i umorzyły zaistniałe długi. Niechby one poszły na konto bezprawnie zagrabionego mienia naszych ojców! Byłby to niezwykły akt dobrej woli RC, posiadający szczególną wymowę właśnie teraz, na progu przystąpienia do UE. Umorzenie długów mogłoby jednocześnie zostać przyjęte jako wyraz rzeczywistej troski rządu RC o byt mniejszości narodowych i poszanowania obowiązującego prawa – krajowego i międzynarodowego.

JÓZEF KULA

Przestańmy żyć złudzeniami

W ostatnim półroczu co najmniej trzy razy wypowiadał się na łamach „GL" prezes ZG PZKO na temat zadłużenia Związku, z którym zarząd nie jest w stanie sobie poradzić. Sytuacja ta ma rzekomo zagrażać samej egzystencji Związku (moim zdaniem tylko Zarządu Głównego, bo koła są niezależne). Pojawiła się również wypowiedź prezesa Rady Kongresu Polaków, z której wynika, że jest ona gotowa wesprzeć działania prowadzące do wyjścia z zapaści finansowej ZG PZKO. Nie bardzo jest dla mnie zrozumiałe, w jaki sposób Rada KP może pomóc Związkowi wyjść z zadłużenia, wynoszącego ok. dwóch milionów koron. Przecież nie ona przyczyniła się do powstania tych zadłużeń, a w dodatku sama nie ma pieniędzy. Wszystko, co może ona zatem zrobić, to udzielić Związkowi czegoś w rodzaju wsparcia moralnego.

Kilka miesięcy temu można było przeczytać w „GL", że obwód trzyniecki postanowił pożyczyć ZG PZKO ponad 140 000 koron, zwracając się jednocześnie z apelem do pozostałych obwodów, by poszły jego śladem. Niestety wynik tego apelu jest zerowy, jak wyraził się prezes ZG. Wracając do tej inicjatywy - bardzo to szlachetny pomysł, ale szczególnej pikanterii nadaje mu fakt, że występuje z nim działacz, który też ma jakiś tam udział w problemach finansowych Związku. Był on bowiem jednym z czołowych orędowników przekazania Piasta wyłącznie w pezetkaowskie posiadanie, zamiast przekazania go spółce złożonej z organizacji wchodzących wówczas w skład Kongresu Polaków. W celu niedopuszczenia do przejęcia go przez wzmiankowaną spółkę prezydium ZG na swoim zebraniu w dniu 25. 6.1991 uchwaliło nawet wycofanie akcesu PZKO z Kongresu Polaków. Tymczasem właśnie za sprzedaż Piasta musi teraz ZG PZKO zapłacić prawie milion koron - jako podatek z dochodu do Urzędu Skarbowego.

Na apel przeciwko sprzedaży ośrodka w Koszarzyskach, wystosowany przez rodziców biorących wraz z dziećmi udział w Złotym Rajdzie, bardzo ostro zareagował jeden z uczestników ostatniego zebrania Rady Przedstawicieli, domagając się nawet zakazu publikowania podobnych wypowiedzi. A w „GL" z 21.10.2003 pojawiła się wypowiedź utrzymana w tym samym niemalże stylu. Jeszcze teraz potrafię sobie wyobrazić to uderzenie pięścią w stół, za którym odezwało się potężne: „Dosyć!"

Do całego artykułu nie będę się ustosunkowywał, chciałbym się jednak podzielić kilkoma uwagami na temat ostatniego zawartego w nim zdania: „Nie rozumiem również intencji redakcji „GL", która nagłaśniając problem sprzedaży Koszarzysk rozbudza niepotrzebne emocje, które nie dość, że nie pomagają, ale wręcz przeszkadzają w trudnej sytuacji PZKO".

Mianowicie autorom podobnych wypowiedzi i poglądów nie mogę nie przypomnieć, że – jakkolwiek do prawdziwej demokracji mamy jeszcze ładny kawałek drogi – dziennikarze nie muszą już dziś chodzić po instrukcje do wojewódzkiego komitetu partii i do ZG PZKO.

Gdy zaś idzie o dług ZG PZKO - dokładnie wiemy, kto je spowodował. Jest pięciu ludzi, byłych członków ZG PZKO oraz szósty, który wywoził pieniądze za granicę. Trzeba się więc do nich zwrócić, aby poskładali się solidarnie i zapłacili dług.

A co do propozycji odkupienia Koszarzysk przez przedsiębiorców prywatnych - nie bardzo wierzę w to rozwiązanie. Rozmawiałem z dwoma osobami, które mogłyby wejść w taki układ. Uważają one, że nie warto wkładać pieniędzy w niepewne interesy. Bo znów mogłoby się pojawić kilku cwaniaków i cała sprawa mogłaby się zamienić w powtórkę z przerabianej już lekcji utraty Domu Polskiego i Piasta.

MELCHIOR SIKORA
Karwina Nowe Miasto

- Może mi powiesz wreszcie, o co ci chodzi?

FUTBOL TRZYNIEC JUŻ NA 7. MIEJSCU ● DERBY DLA OLBRACHCIC

Elektrycy na fali

■ **MŠLF: ZNOJMO - TRZYNIEC 2:3 (1:3). Bramki: Doubek, Dvořák- Jakus 3.**

Trzyńczanie kontynuują swoją zwycięską passę. Gospodarze znienacka zaskoczyli swego rywala, bowiem już w 5. min Doubek głową trafił na 1:0. Zaraz jednak po wznowieniu gry Kurzeja podał piłkę do **Jakusa** i zrobiło się 1:1. Polski pomocnik maczał palce również w drugim golu swego zespołu. W 21. idealnie dograł do Płoszka, który dośrodkował do czyhającego u tylnego słupka **Jakusa** i było 1:2. W 41. minucie po ostrym pojedynku zagrał jeden z obrońców Znojna ręką, zaś **Jakus** z podyktowanego rzutu karnego podwyższył na 1:3, popisując się zarazem klasycznym hat trickiem. Bardzo dobrze spisujący się przyjezdni mogli swemu rywalowi zaaplikować kolejne bramki, niestety jednak szanse Malífa, Kubíka, Kurzei i Kluza nie zostały spożytkowane. W 61. minucie Dvořák z rzutu karnego ustalił wynik dnia. **ŻK** 2:2, sędzia Boček, w. 390. **(RB)**

Lokaty: 1. Kromierzyż 28,... 7. Trzyniec 19 pkt. **W SOBOTĘ:** Trzyniec - Beneszów Dolny.

■ **DYWIZJA: DZIEĆMOROWICE – OPAWA B 1:0 (0:0).** Bramka: Matušík.

Gospodarze w pojedynku z liderem tabeli wznieśli się na wyżyny swoich umiejętności. Bramkę na wagę trzech punktów zdobył w 17. minucie **Matušík**, który wymanewrował czwórkę graczy opawskich i plasowanym strzałem z granicy pola karnego nie dał szans golkiperowi Pláničce. Kluczem do sukcesu w meczu z Opawą była dokładna gra w defensywie. Goście po utracie gola zmuszeni byli zweryfikować swoje plany taktyczne. Z asekuracji dopiero we własnej strefie obronnej opawianie przestawili się na agresywne krycie rywala już w środku pola, co kosztowało ich sporo sił. W wielkim stylu po raz kolejny bronił dziećmorowicki golkiper Jaček, który zlikwidował kilka niebezpiecznych opawskich kontrataków. **ŻK** 2:2, sędzia Šrut, w. 150. **(jb)**

■ **OLBRACHCICE – CZ. CIESZYN 1:0 (0:0).** Bramka: Goj.

Najbardziej sprawiedliwy dla obu zespołów byłby chyba wynik remisowy. O losach meczu przesądził w 55. minucie **Goj**. Po niefortunnej interwencji Zimy co prawda Dorozlo nie dał rady Mrózkowi, ale Goj sam przed pustą bramką dopełnił formalności. Goście dodali gazu, ze skutecznością strzałową byli jednak na bakier. Ich szanse zmarnowali kolejno Hrazdílek, Maceček, Zima, Ülehla i Groš. Dobrze broniącemu Hekerowi nie dał rady też doświadczony Zima. Końcowe minuty należały do bramkarza Mrózka. Najpierw obronił rzut karny Krečmera, później uderzenie Dorozly, a po rzucie wolnym Krečmera w sukurs przyszła mu poprzeczka. **ŻK** 1:3, sędzia Kovář, w. 100. **(RB)**

■ **RYMARZOW – ORŁOWA 1:2 (0:0).** Bramki: Orság – Durčák, Velký.

Piłkarze Slawii na boisku ostatniego zespołu dywizyjnej grupy E nie mieli łatwej przeprawy. Niedokładni sędziowie liniowi w 28. minucie przeoczyli regulaminowego gola. Po rzucie wolnym w wykonaniu orłowskich graczy piłka odbiła się od poprzeczki za linię bramkową, jednak główny arbiter Stloukal po konsultacji z asystentami zamieldował piłkarzom, że był spalony... Orłowianie - aktywniejsi w pierwszej części spotkania – zagapili się nieco w pierwszym kwadransie drugiej odsłony. W 59. minucie po błędzie Machačka Orságh z ostrego kąta ku zaskoczeniu wszystkich wpakował piłkę do siatki – 1:0. Losy tego meczu wzięli w swoje ręce rezerwowi piłkarze Slawii. W 84. minucie **Durčák** po zamieszaniu w polu karnym wyrównał na 1:1, zaś w 86. minucie Schimke przytomnie przepuścił centrę zmierzającą w kierunku lepiej ustawionego **Velkégo**, który w sytuacji sam na sam z bramkarzem zachował zimną krew – 1:2. **ŻK** 2:4, sędzia Stloukal, w. 100. **(JK)**

Lokaty: 1. Opawa B 30,... 5. Cz. Cieszyn 21, 6. Dziećmorowice 20, 8. Olbrachcice 19, 10. Orłowa 17 pkt. W **SOBOTĘ:** Cz. Cieszyn – M. Albrechtice, M. Lazce – Olbrachcice, Hluczyn – Dziećmorowice, Orłowa – W. Międzyrzecze. **Opr. JANUSZ BITTMAR**

3. RUNDA PUCHARU CMZF

■ **BENESZÓW D. – B. OSTRAWA 1:1 (0:0) – 7:8 w rzutach karnych.** Bramki: 75. Sluka – 55. Lička.

Blisko sensacji byli we wtorek w meczu 3. rundy Pucharu CMZF trzecioligowi piłkarze Beneszowa Dolnego. W 1/8 finału Banik zmierzy się wiosną przyszłego roku z Jabloncem. **(jb)**

INTERLIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH

■ **KARWINA – DUKLA 25:23 (12:12)** W bezpośrednim pojedynku o fotel lidera czesko - słowackiej Interligi podopieczni trenera Jiřego Kekrta po zaciętej walce pokonali praską Duklę – różnicą zaledwie dwóch bramek. Na ławce obu zespołów zabrakło kilku zawodników z podstawowego składu. Na parkiecie nie pojawił się m.in. Roman Konečný, który ucierpiał w sobotę rano podczas pożaru w karwińskiej dyskotece. Według wczorajszych informacji jego stan zdrowia lekko się poprawił, ale wciąż nie wiadomo, czy zawodnik ten wróci jeszcze na parkiet. **Bramki dla HCB:** Vašek 5, Mrakič 4, Bednařík, Kust po 3, T. Heinz 2/1. **Kary** 5:7, **siódemki** 3/2:5/4, sędziowali Dostál, Macharáček, w. 1000. **Lokaty:** 1. Karwina 20, 2. Preszow 17, 3. Dukla 16 pkt. **5. 11.:** ŠKP Bratysława – Karwina. **(Ok)**

HOKEJ: SŁABY WYSTĘP NASZYCH DRUŻYN

Gdzie te chłopy?

● **ELH: TRZYNIEC – SPARTA 1:4 (0:0, 0:2, 1:2).** To już czwarty z rzędu mecz Stalowników bez zwycięstwa. Podopieczni trenera Pavla Marka przechodzą kryzys. Problemem numer jeden to obsada golkipera, trenerzy bowiem wciąż nie mogą skorzystać z usług kontuzjowanego Lakosila. We wtorkowym spotkaniu w bramce gospodarzy pojawił się Martin Vojtek, który na ten mecz wrócił do Trzyńca z pierwszoligowego Hawierzowa. Jednak to nie Vojtek ponosi winę za porażkę ze Spartą. Słabo zagrał cały zespół, po raz kolejny zgrzytało w obronie. - *Sparta grała wyśmienicie w defensywie, to był klucz do zwycięstwa gości w tym meczu* - stwierdził trener Trzyńca Pavel Marek. **Bramki:** 57. Král - 21. Marek, 34. i 59. Kratěna, 50. Bakus. **Kary** 7:9, wykorz. 0:1, sędzia Homola, w. 4620.

PARDUBICE – WITKOWICE 2:2 (1:2, 1:0, 0:0 – 0:0). Bramki: Průcha, Mrázek – Burger, Tomášek. **Sędzia** Husička, w. 8850.

Lokaty: 1. Pardubice 37,... 7. Trzyniec 28, 10. Witkowice 22 pkt. **JUTRO:** Wsecin – Trzyniec i Witkowice – Zlin.

● **I LIGA: HAWIERZÓW – CHOMUTOW 1:4 (0:0, 1:2, 0:2).** Bramki: Říha – Jíra, Mikšovic, Šíp, Jeslínek. **Sędzia** Hradil, w. 1003. **Lokaty:** 1. Chomutow 36,... 13. Hawierzów 8. **W SOBOTĘ:** Hawierzów – Jihlawa.

● **II LIGA: ORŁOWA – KROMIERZYŻ 5:6 (1:0, 3:2, 1:3 – 0:1).** Bramki: 8. Stránský , 32. Galgonek, 37. i 40. Moravec, 45. Dvořák – 22. Pšurný, 40. i 44. Puczok, 52. Gergela, 55. Hladký, 64. Pasminka. **Kary** 7:10, wykorz. 3:1, sędzia Šafarčík, w. 850. **Lokaty:** 1. S. Ostrawa 34,... 8. HCO 13 pkt. **W SOBOTĘ:** S. Ostrawa – Orłowa. **(jb, JK)**

PIŁKARZE BYSTRZYCY ODLICZAJĄ DNI DO KOŃCA JESIENNEJ RUNDY

Karwina w kiepskim stylu

■ **MISTRZOSTWA OKRĘGU: PIOTROWICE – BRUNTAL 3:0 (0:0).** Bramki: Klos, Gil, Spisar.

Piłkarzom obu drużyn przeszkadzał w pierwszej połowie silny wiatr. Do warunków atmosferycznych prędzej przystosowali się gospodarze, którzy w drugiej połowie zdecydowanie dominowali na boisku. Świetny mecz zaliczył w barwach Lokomotywy pomocnik Novák. **Najważniejsze minuty:** 52. szybką akcję z pierwszej piłki zakończył **Klos** - 1:0; 57. Novák (P) zbyt daleko wypuścił sobie piłkę, bramkarz był na posterunku; 59. Novák strzela minimalnie obok; 60. **Gil** z dośrodkowania Nováka podwyższa na 2:0; 74. Štverka (P) w dobrej pozycji przestrzelił; 75. Polášek (P) broni mocne uderzenie Šuby; 85. Novák podaje do **Spisara** - 3:0. **ŻK** 3:2, sędzia Kotik, w. 100.

■ **KARWINA - LICHNOW 2:4 (1:2).** Bramki: Franek 2 – Dědík, Čapka, Priesol, Drozd.

Karwiniacy ponownie bez Petra Mašleja w składzie w konfrontacji z drugim zespołem tabeli spisali się dosyć kiepsko. Goście prezentowali bardzo prosty, ale skuteczny futbol. **Najważniejsze minuty:** 6. **Franek** po rzucie rożnym Sehnala – 1:0; 7. Dědík z rzutu wolnego wyrównuje na 1:1; 38. po błędzie obrony Čapka podwyższa głową na 1:2; 48. z linii bramkowej piłkę wybija Bielan (K); 50. Priesol po nieporozumieniu karwińskich obrońców (spalony?) trafia na 1:3; 80. Drozd praktycznie do pustej bramki zdobywa czwartego gola; 90. **Franek** po koronkowej akcji Brzóski złagodził oblicze porażki – 2:4. **ŻK** 3:3, sędzia Viščor, w. 80. **(jb)**

■ **DOBRA – BOGUMIN 0:2 (0:1).** Bramki: Tvrdý, Fluxa.

Podopieczni trenera Rostislava Sionki zaliczyli bardzo cenne zwycięstwo na boisku nieobliczalnych piłkarzy z Dobrej. Gospodarze przeważali tylko do 30. minuty, potem to „Faja" dyktowała warunki na boisku. W 32. minucie **Tvrdý** z bliskiej odległości zdobył prowadzenie dla gości. Gospodarze grali zbyt schematycznie i w drugiej połowie również nie błysnęli geniuszem. „Faja" liczyła na szybkie kontry. W 82. minucie ślicznego gola zdobył **Fluxa**, który „nożycami" podwyższył na 0:2. W końcówce meczu boguminiacy trochę pofolgowali, od utraty bramki uratował ich w 85. minucie słupek. **ŻK** 1:0, sędzia Špalek, w. 30. **(jb)**

■ **BYSTRZYCA – JAKUBCZOWICE 0:4 (0:1).** Bramki: Jahoda, Šudlák, Onderka, Jurča.

Dwunasta przegrana piłkarzy Bystrzycy w tym sezonie nie wróży optymizmu. - *W przerwie zimowej chcemy skonsolidować zespół i powalczyć o utrzymanie piątoligowej przynależności* - stwierdził kierownik bystrzyckiej drużyny **Zdeno Gabzdyl**. W barwach lidera tabeli zaprezentowało się kilku zawodników z pierwszo i drugoligowym doświadczeniem. Onderka grał m.in. w Baniku Ostrawa i Opawie, zaś Jurča był jednym z najlepszych snajperów Bogumina w czasach, kiedy „Faja" grała w II lidze. **Sędzia** Juřička, w. 80. **(jb)**

Lokaty: 1. Jakubczowice 32, 2. Lichnow 28, 3. L. Piotrowice 25,... 7. Karwina 19, 10. Bogumin 17,... 16. Bystrzyca 3 pkt. **W SOBOTĘ:** Bogumin – P. Polom, W. Hosztice – Piotrowice, Petrzkowice - Bystrzyca. **W NIEDZIELĘ:** Krnow – Karwina.

■ **I A KLASA – gr. B:** Odry – Stonawa 1:4, Hodslawice – Rychwałd 3:0, Mosty – Bilowec 4:1. **Lokaty:** 1. Fulnek 33,... 4. Mosty 19, 6. Stonawa 16, 9. Rychwałd 12 pkt.

■ **I B KLASA – gr. B:** Chuchelna – ČSAD Hawierzów 2:1, Pietwałd – Ludgerzowice 0:0. **Lokaty:** 1. Trzebowice 25, 2. ČSAD 22,... 7. Pietwałd 17 pkt.

■ **I B KLASA – gr. C:** I. Piotrowice – Lutynia D. 1:1, Skrzeczoń – Sucha G. 5:2 (na czerwone kartki: 3:3!), IRP B – Śmiłowice 2:2, Jabłonków – Wierzniowice 3:0, Karwina B – Żuków G. 0:4, Niebory – Liskowiec 2:0, Dąbrowa – Nydek 1:4. **Dogrywka 9. kol:** Śmiłowice – Nydek 2:5. **Lokaty:** 1. Skrzeczoń 28, 2. Nydek 27, 3. Lutynia D. 23 pkt.

■ **MPK:** V. Bogumin – L. Łąki 1:2, Bogumin B – Sn Hawierzów 2:2, F. Orłowa – Cierlicko 0:1, Domasławice – Sj Pietwałd 4:4, FK Hawierzów – Zabłocie 8:1, Orłowa B – SKF Hawierzów 1:2, B. Rychwałd – Datynie D. 0:3. **Lokaty:** 1. FK Hawierzów 34, 2. Zabłocie 27, 3. Orłowa B 26 pkt.

■ **MPF-M:** Hukwaldy – Gródek 1:3, Piosek – Starzicz 1:0, Gnojnik – Palkowice (mecz przerwano przy stanie 3:0), Chlebowice – Wędrynia 2:5, Rzepiszcze – Oldrzychowice 2:4. **Dogrywka 9. kol.:** Gnojnik – Chlebowice 1:2. **Lokaty:** 1. Oldrzychowice 24, 3. Wędrynia 21, 4. Gródek 21, 5. Piosek 18, 13. Gnojnik 7 pkt.

■ **RPF-M:** Milików – Bukowiec 1:10, Błędowice – Janowice B 3:0. **Lokaty:** 1. Błędowice 31, 3. Bukowiec 19,... 13. Milików 0 pkt. **(Opr. jb)**